

מורה חדש (אוי קליט)
עמוד ימי בלתי מסלולי. ששה הונגריה.
העורך: ד"ר א. מרטון יאחוראי: דוד שן
המרי: מורה חדש בע"מ. ת"א. רח' הנגב 11.

UJ KELET
NATIONÁLIS NAFTI AP

MA NYILIK MEG UJRA
A GENFI KONFERENCIA
A nyugati külügyminiszterek összehozották álláspontjukat a berlini kérdésben

Genf (UPI, AFP). — A nyugati hatalmak külügyminiszterei tegnap este Genfben tanácskozással ülték össze, hogy a négyhatalmi konferencia második fordulójának mai megnyitása előtt még egyszer leszögezzék álláspontjukat, amely szerint „egy tapodtat sem engednek” Berlin kérdésében. Ugyanakkor angol diplomáciai körök közlik, hogy a Nyugat augusztus végére fogja javasolni a csúcskonferencia egybehívását, amennyiben a Szovjetunió minden időbeli korlátozás nélkül „átmenetileg” hajlandó fenntartani a mai álláspontot Berlinben.

Az iraki forradalom évfordulója előtt:
KATONAI KÉSZÜLTSG
AZ ARAB ÁLLAMOKBAN

Vezérkari tanácskozások Kairóban és Ammanban — Kaszem páncélos hadosztályt vezényelt Bagdadba — Holnapra jósolják az iraki kommunisták puccskísérletét

Kairó. (IM). — Abdul Chakim Amr marsall, az Egyesült Arab Köztársaság hadügyminisztere és katonai főparancsnoka tegnap rendkívül sürgős ülésre hívta össze a vezérkart. A tanácskozás két óra hosszat tartott és azután Amr marsall külön megbeszélést tartott a parti őrség parancsnokával, majd az északi körzet (Sziria) parancsnokával. Egyiptomi hírforrások azt hangoztatják, hogy a vezérkari tanácskozásnak rendkívül fontossága volt, de semmi magyarázatot sem adnak annak okáról.

Bagdad. (IM, Reuter, IFF). — Kaszem tábornok tegnap sürgősen Bagdadba rendelte páncélos hadosztályát, miután az elmúlt napokban véres összecsapások folytak a kommunisták és iraki nacionalisták között. A kairói sajtó szerint, Kaszem személyesen irányítja az előkészületeket az iraki forradalom évfordulójának

hírhirdetéseket, hogy csökkent volna a feszültség Kaszem és Nasszer viszonyában. Moszkvából tegnap Vaszili Kuznyecov első külügyminiszterhelyettes vezetése alatt népes küldöttség indult Bagdadba a július 14-iki ünnepségekre.

Mai számunk
8 oldal
Regényfolytatás
Keresztretjétegy

A minisztertanács másfélórás vitát tartott a szuezi hajózárról

Jeruzsálem. (Az Uj Kelet tudósítójától). — Golda Meír külügyminiszter a közeli napokban megbeszélést folytat Hammarskjöld UNO főtitkárral a szuezi hajózási ügyében. Tegnap a minisztertanács másfél órán keresztül foglalkozott ezzel a problémával és dr. Walter Ejtán külügyi államtitkárának az újabb fejleményekkel szülő beszámolója után 9 miniszter fejtegette ki álláspontját a kérdéssel kapcsolatban. A miniszterelnök távollétében folytatott ülésen különböző javaslatokat összegeztek és mint értesülünk, a kabinet még a jövő héten újabb ülést szentel ennek a kérdésnek.

Kiszivárgott hírek szerint a kormány jóváhagyta a külügyminisztérium javaslatát, hogy az UNO főtitkár kairói látogatása után ez-újszerint térjenek át a „csendes diplomácia” módszerére. Ejtán államtitkár magyarázata és kiértékelése szerint ugyanis a pillanatban még korai lenne nyilvános vitát követelni az UNO fórumán. Ezzel szemben a külügyminisztérium megbízottai és maga Golda Meír is további tárgyalásokat szándékoznak folytatni a nagyhatalmak és a tengerhajózási közvetlenül érdekelt államok megbízottáival a kairói hatóságokra kifejtendő nemzetközi nyomás érdekében.

Az Achdut Avoda küldöttsége panaszt emelt Ben Gurion ellen az államelnöknél

A progresszív párt, a Mápám, az Achdut Avoda és az Aguda képviselőit fogadta tegnap Ben-Cvi elnök — Ma a kommunisták és a kisebbségi frakciók jelennek meg kihallgatáson

Jeruzsálem. (Az Uj Kelet tudósítójától). A progresszív párt támogatja a választások időpontjának előbbrehozatalát minden feltétel nélkül — közölte a párt küldöttsége tegnap Jicchák Ben Cvi államelnökkel, mert véleménye szerint ajánlatos megrovidíteni a választások terjedő időszakot. Egyébként a progresszív párt Ben Gurion személyét tartja legmegfelelőbbnek a kormányalakításra. A párt nézete szerint egyébként parlamenti életünk rendkívül rossz fennáll, hogy az államfennállása óta immár harmadszor bomlott fel a kormánykoalíció, közvetlenül a Kneszet-választások előtt. Jizhár Hárari és Idov Kohen képviselők az államelnök kabinetirodájából való távozás után közölték, hogy a progresszív párt támogatja a polgármesterek és a helyhatósági tanácsok vezetőinek a lakosság által való közvetlen megválasztási rendszerét.

ben az államelnök új kormányalakításra adna megbízást, természetesen a legnagyobb párt, tehát a Mápáj egyik képviselőjét kell megbízni ezzel a feladattal. Ez a személyiség azonban nem feltétlenül Ben Gurion kell legyen — mondotta a Mápám megbízottja és hozzáfűzte, hogy nem jelölték meg más Mápáj-képviselő nevét az államelnöknél.

NINCS TÖBBE KOLLEKTIV FELELŐSSÉG

A Mápám részéről Jákov Rifin és Emma Talmi képviselők jelentek meg az elnöknel, közölték, hogy a párt egy esetleges kisebbségi kormányalakítási javaslat ellen fog szavazni a Kneszetben. A másik baloldali munkáspárt felfogásához hasonlóan, a Mápám is úgy véli, hogy ajánlatos a választásokig a jelenlegi kabinetet elismerni átmeneti kormányként. Amennyiben az átmeneti kormány folytatja működését, nem érvényes és kötelező többé a kollektív felelősség elve, jöllehet a kormánytagjai, különböző miniszterek a kormány alapelvei szerint fognak működni. Ezzel kapcsolatban Rifin képviselő kijelentette, hogy a Mápám az átmeneti kormány működésének ideje alatt szabadnak tekint magától a fegyverállítás elleni kampány folytatására s más elvi kérdések ügyében is. Hozzáfűzte, hogy amennyiben az államelnök új kormányalakításra adna megbízást, természetesen a legnagyobb párt, tehát a Mápáj egyik képviselőjét kell megbízni ezzel a feladattal. Ez a személyiség azonban nem feltétlenül Ben Gurion kell legyen — mondotta a Mápám megbízottja és hozzáfűzte, hogy nem jelölték meg más Mápáj-képviselő nevét az államelnöknél.

NINCS BIZALMUK, DE...

Az Agudát Jisráél és Poalé Agudát Jisráél megbízásból a magyarszarmazás Lőrinc Slomo képviselő, valamint Benjámin Münz képviselő jelent meg az elnöknel. A munkáspártokhoz hasonlóan, ők is elleneztek a parlamenti és helyhatósági választások különválasztását. Hozzáfűzték, hogy pártjuk nem támogatja a parlament bizalma nélkül működő kisebbségi kormányt és ezért a választásokig a legmegfelelőbbnek tartják a jelenlegi átmeneti kormányt, jöllehet a vallásos pártoknak nincs bizalmuk iránta.

A FRANCIAK SEM AKARJÁK AZ ATOMMENTES BALKÁNT

Páris. (IFF). — Olaszország után az Egyesült Államok és Franciaország is elutasították a Szovjetunió által a követelést, hogy a Balkánt és az Adrijai tengert vidékét nyilvánítsák atommentes övezetté. Az olasz kormány a Szovjetunió június 25-iki jegyzékére adott válaszában kifejtte, hogy a rakételepek felállítását, amely olasz területen folyik, az olasz honvédelem modernizálásának egy részét képezi és Olaszország ezen a téren csak a nagyhatalmak, köztük a Szovjetunió nyomdokaiban halad. Olaszország azt javasolja, hogy igyekezzenek megegyezést létrehozni az általános lefegyverzésről, ami majd feleslegessé teszi a rakétabázisokat.

A francia kormány tegnap közzétett nyilatkozat formájában utasította el az orosz javaslatot, amelyben megállapítja, hogy a Szovjetunió hasonló terveket tervezett már elő más területekre vonatkozólag is. A francia kormány minden egyes esetben leszögezte véleményét, hogy ezek a lokális egyezmények nem helyettesíthetik az általános atom-lefegyverzést. A francia nyilatkozat végül leszögezi, hogy Görögország, Törökország és Olaszország védelmi intézkedéseit nem fenyegetik a Szovjetunió, vagy annak szövetségeseit.

Elhalasztották a Hisztadrut nagygyűlését a politikai válság miatt

Tel-Aviv. (Az Uj Kelet tudósítójától). — A Hisztadrut ügyvezetője tegnap szótöbbséggel úgy határozott, hogy a július 22-re tervezett hisztadruti kongresszust későbbi időpontra halasztják el. Az elhalasztásra vonatkozó javaslatot Jehuda Sáári, az Ovéd Hátioná képviselője terjesztette elő azzal az indokolással, hogy a legutóbbi koalíciós fejlemények szükségessé teszik a halasztást.

Szerdán vezetik be a „nehéz frankot”

Páris. (Reuter). — Franciaországnak e héttől kezdve kettős valutája lesz, miután a decemberben hozott határozat értelmében szerdán megkezdik az új „nehéz frank” bevezetését. Egyelőre a régi bankjegyeket használnak fel, amelyeken vörös felülnyomással lesz feltüntetve új értékük. Száz régi frank 1 nehéz franknak felel meg és ennek megfelelően szerdán tizezer frankos bankjegyek kerülnek forgalomba, amelyeken „100 új frank” felülnyomás látható. Hasonló felülnyomással látják el az 500, 1000 és 5000 frankos régi bankjegyeket.

KORÁBI, DE NEM KÜLÖN VÁLASZTÁSOK

Az Achdut Háavoda részéről Jigál Alon, Jicchák Ben Aharon és Mosé Erem képviselők jelentek meg az elnöknel. A küldöttség közölte, hogy a párt a jelenlegi kormányt tartja a legmegfelelőbbnek arra, hogy a választások idejéig átmeneti kabinetként intézze az ország ügyeit. Egyben azt is közölték, hogy a párt hajlandó hozzájárulni a választások korábbi megtartásához, ha ez nem vonja maga után a községi választások különválasztását. Nézetük szerint ugyanis semmiképpen sem ajánlatos két különálló választási kampányt folytatni az ország jelen körülményei között.

A küldöttség bírálatot gyakorolt Ben Gurion felett, amit azzal indokoltak, hogy a miniszterelnök számos megengedhetetlen nyilatkozatot tett a kormánykoalícióban helyet foglaló bizonyos pártok megbízottaival való együttes munkával kapcsolatban. Mint emlékeztetés, a

Piknik - holdfénynél

Az északon világos, hűvös, a hold teljes fényvel világít, a társaság vacogó fogal, a hidegtől reszketve jön ki a vízből, a tábori tűz szaladnak megmelegedni és mindannyian a pohár kávé várják.

Mosáshoz
Kleen
TIP
Jobb gyártmány
KÉNYELMESEBB CSOMAGOLÁSBAN

Felkérjük az országban élő összes
makóikat,
hogy a ma este 6.30-kor megtartandó JAHRZEITON teljes számban megjelenjen szíveskedjenek. Drága mártírjaink megemlék, hogy egyszer egy évben néhány órát áldozunk szent emléküknél. A rendezőség

Érjárát a nagyvilágban

Akár tetszik, akár nem, a marxizmus egyre nyilvánvalóbb ideológiai és gyakorlati hanyatlása szinte az Istenek alkonyát juttatja eszünkbe, a maga komor szinpadképeivel és még komorabb zenéjével. És nyilván nagyon sokunknak nem is könnyű beletörődni abba, hogy az a marxizmus, amely 70-80 éve a világtörténelem egyik lefontosabb formálójává vált, miként tűnik el és enyészik a semmibe és mennyire képtelen immár megmozdítani a széles tömegeket. Mert hogy félreértés ne essék: annak a marxizmusnak, amelynek dogmáival és nevében Keleten a világ a maga rabszolgatársadalmát kormányozza, vajmi kevés köze van Marx eredeti elképzeléseivel. De ugyanígy, a nyugati világ szocialista pártjai és szocializmusa is egyre messzebb kerül a marxi teóriáktól, a proletárdiktatúrától, az egyéniség teljes elnyomásától és így tovább. De ez érthető is! A második világháború befejeződése óta a nyugati világ munkástársadalmi oly hihetetlen színvonalra emelkedésen ment át, a kapitalista világ oly hihetetlen mértékben próbálta és próbálja ezt a munkástörvényt a maga sáncai közé bevinni, részvényeinek elosztogatásával, saját házakkal, autót minden családba jelszóval, hogy a munkásság immár sem nem érzi, sem nem érti a legfőbb marxista slogánt: a proletariátusnak nincs más veszténivalója, mint a láncai! És ezt a munkásságot május 1-én nem lehet kivinni az utcára, tüntetni a polgári társadalom ellen, mikor ők maguk is egyre inkább polgárok, félteni a veszteni való vagyonkájukkal s pontosan ugyanabban a jogegyenlőségben élnek, de sokszor jobb szociális és egészségügyi ellátottságban, egyszerűbb és áttekinthetőbb adórendszerben, mint a nem-munkás polgárok. És miként nemrégiben az egyik nagykapitalista vezér kijelentette: szívesebben vesznek az autójáról munkásokat, mint a gyalog marsolókat és nyilván megtalálják így és ebben a maguk számára, ugyanúgy élvezni és keresni ezt a számítást a munkástörvény is.

Igy aztán nem csoda, ha a szocializmus vezetési és pártjainak egyaránt azon vannak, hogy pártjaik új s a marxizmustól ugyancsak távolos ideológiai elveivel biztosítsák továbbra is hatalmukat, politikai és társadalmi vezetőségüket, mert ezt a hatalmat és vezetőséget elveszíteni — és ez érthető emberi dolog — egyik sem szeretné.

Először az osztrák szociáldemokrata párt, majd utána a svájci szocialisták változtatták meg gyökeresen az ideológiájukat. És annak a történelmi szerepnek, a híres austrómexikánusnak megfelelően, melyet az osztrák szociáldemokrata párt a szocializmus történetében betöltött: az osztrákok komolyan vették feladatukat! 7500 gyűlést tartottak, több mint 300 ezer résztvevővel és 1073 különböző benyújtott javaslattal, míg kialakult és szavazásra került az új pártprogram, amely minden bizonytalanságú hónapokig képezi majd vita tárgyát a különböző szocialista és munkáspártokban és egész természetesen, hogy hatása a hazai munkáspártjaink sem vonhatják ki magukat. Sajnos, nincs helyem arra, hogy ezt az új pártprogramot részletesen ismertessem, mert ehhez oldalak kellenének. De ideiktatom a bevezető mondatokat, melyek a világhírű szocialista ideológus, Karl Kautsky fiától, Benedikt Kautskytól származnak, ki ma az osztrák szociáldemokrácia legjelentősebb teoretikusa. Tehát az

Irta: Dr. Dénes Béla

új pártprogrammal ezzel kezdődik: „A mai modern társadalom teljes, egészében másképpen alakult és fejlődött, mint ahogy azt Marx Károly a Kommunista Kiáltványban felvázolta. Marx és Engels tévedtek! A modern jövőkép a marxista teóriákkal és a marxista fogalmakkal többé nem tud mit kezdeni.” — És még egy mondat a pártprogramból: „A demokráciában a politikai akarat megnyilvánulásainak, de az egyes állampolgárok emberi jogainak a védelme meg kell előzze a pártérdekeket.” Lesz vita bőven. Jobbról és balról egyaránt. Közben pedig: a kutya ugat s a karaván halad...

Külgyminiszternök dél-amerikai látogatása során nem kétséges, hogy egyike a legérdekesebbeknek az volt, ami Brazília új, most élő fővárosában tett, jobbra az óberdóben, vagy 1000 kilométerre a tengerparttól. 1960 április 21-ikén óhajtott megtartani az új fővárosban az első parlamenti és kormányülést és ennek megfelelően most már egyre jobban kibontakoznak a két éve folyó grandiózus munkálatok körvonalai. Hiszen az új fővárosban, melynek a neve is Brazília lesz, nem kevesebb, mint 500 ezer ember lakik majd.

Elképzelhető, milyen heves támadások érik a brazil kormányt, de legfőképpen államelnököt, Kubitscheket, aki 1956-óta, hivatalbepelésének napja óta, mint egy megszállott küzd és harcol az új fővárosért. Minek az új főváros, mondják, mikor az eddigi, a régi Rio de Janeiro a világnak talán elismerten a legszebb nagyvárosa? És minek főleg akkor, mikor Brazília ugyancsak gazdaságilag, mint kulturálisan végtelenen rossz helyzetben van? Pénze nap mint nap vesztit értékéből, gazdasága a lehető legnagyobb nehézségekkel küzd, jóformán nem is más az ország, mint az USA egyik, még csak nem is különösen favorizált gyarmata! És az analfabéták száma még mindig meghaladja a lakosság 50 százalékát! 63 millió lakos mellett.

Hát szabad akkor új fővárost építeni az óberdóben? 1200 méter magasan a tenger színe felett? Ahhoz például, hogy az északi fontos iparvárosból, Belemből el lehessen jutni a fővárosba, 2000 kilométer hosszú utat kell építeni.

Az államelnök, egyébként orvos, viszont azt állítja: ez az egyetlen lehetőség arra, hogy Braziliát talpra lehessen állítani. Mert Brazília, amelynek területe nagyobb Európánál s feltáratlan kincsei mérhetetlenek, ma is jóformán kizárólag egy keskeny tengerparti sávban él, mint akkor, mikor 1822-ben először merült fel a terv: építsünk fővárost az ország belsejében, mert másképp nem fogjuk tudni azt benépesíteni! Erről van tehát szó! Arról, hogy Brazília képes lenne 50-100 millió embert fölvenni, eltartani, ellátni s ma? Kűszködik ma is, képtelen problémáit megoldani, miközben a kincsek a szó szoros értelmében ott hevernek az ország lakatlan, néptelen, főtáratlan belsejében.

A terv grandiózus! Sikeresül-e? Mindenesetre — béketerv és nem háborús!

A görög parlamentben nagy vita folyik. Itt az ideje, hogy elrabolt ősi kultúrkincseinket visszakapjuk! mondja Voyadzis közokta-

tásügyi miniszter és egy képviselő és a sajtó föl emlegetik az elrabolt kincsek sorában a párizsi Louvreban őrzött világhírű szobrot, a Milói Vénuszt is.

Hát akad ember, aki legalább képről ne ismerne a Milói Vénuszt? Az antik görög szobrászat egyik leghíresebb alkotását, Agesandros művét? Százán és százán szemlélik meg naponta a Louvreban, ahol gondosan őrzik, de csak kevesen tudják, hogy 1820-ban, mikor Dumont D'Urville hidrologus Miló szigetén rátalált a szoborra, annak még mindkét karja ép volt. A szobor egy asszonyt ábrázolt. Magára emelt balkezeben almát tartott, a jobbja a csipőjéről lecsúszó ruhát fogta.

Mi lett a két karral? Hogy sérült meg? A fehér ember kulturális történelmének nem valami dicső lapja ez. A konstantinápolyi francia követési titkárt megbízták a szobor megszerzésével. De a milóiak nem akarták eladni. A titkár vagy két tucat matrózt hivatott a hajórá, szabályos verekedésre került sor, a szobor az utca sarkába repült, karja megsérült, letörtött, de végül — a matrózok megszerzették, ami még megmaradt belőle. Igazán nem az ő érdemük, hogy ennyi is megmaradt... Hát ez a Milói Vénusz szomorú története...

Nagy Lajosnak, az elhalt nagy magyar írónak, az ideai Könyvnapra megjelent egy gyűjteményes kötet s abban egy írás, „Első találkozásom az antiszemitizmussal”, amely a Mult és Jövőben jelent meg 1921-ben, a Horthy féle bikacsós, végzős ellenforradalmi évben. S már maga, hogy ez az írás akkor is egy zsidó lapban megjelent, bizonyítja az író emberségét, morális bátorságát.

Arról is ír benne, hogy 7 éves korában falun nyaralt és mert matrózruhát, cipőt és harisnyát viselt, a parasztyerekek körében jártak utána s kiabálták: zsidó, zsidó, zsidó. — És így fejezi be Nagy Lajos:

„Bizonyos, hogy azokhoz a kis, gyűlölködő marakodni kész butácska és műveletlen paraszt gyerekekhez hasonló felnőttek is azt üvöltözték felém, hogy: zsidó, zsidó, zsidó! Mert amint azok zsidóznak a városi mez miatt, most már zsidózhatszok sok minden miatt, ami több a meztől, ami fontosabb tulajdonom és jelem, mint akkor a ruhám volt, ami a lényegem, amiatt hogy felvilágosodott, szabadon gondolkodó, európai kulturájú, humanus ember vagyok. (Zsidó, zsidó, zsidó) — Amiatt, mert igazán író vagyok. (Zsidó, zsidó, zsidó!) — amiatt, mert a lelki rokonom nem Szabó Dezso hanem Flaubert. A szellemi rokonom nem Budavári László — híres ébredővér, A szerk. — hanem Shaw. Kollegámnak nem Kozma Andort, hanem Gorkij Maximot tartom. Mert a legszívesebben Anatole France-t olvasom, mert szeretem a matematikát, mert legkedvesebb operám az Aida, mert azt tartom, hogy a legszebb kép Rafaelo Sixtusai Madonnája. (Fuj, zsidó, zsidó, zsidó!) Nagy Lajosnak volt merse nem dicsőíteni a „keresztény” kurzust. Ilyenek is voltak — szerencsére. Tartsuk ébren emlékeket.

Bécsi találós kérdés volt 1956 decemberében:

Miért nem intézte el Eisenhower, hogy soronkívül kapjanak az emigránsok beutazást az Egyesült Államokba?

Felelet: Mert attól félt, hogy neki is érkezik rokonja. (Irodalmi Ujság, London)

Soustelle Szaharája

Franciaország nem egy, hanem két háborút visel Algériában — az egyiket a muzulmán nacionalisták (FLN), a másikat a Szahara ellen, amely a világ egyik leggazdagabb, de legnehezebben hozzáférhető kincsháza. — Alábbiakban közzétjük Arnaud de Borchgrave, a NEWSWEEK tudósítójának jelentését, aki a múlt héten Jacques Soustelle, a Szahara-ügyek miniszterével lerepült a Szaharába, hogy a helyszínen tanulmányozza a nap és a homok ellen viselt háborút.

„De Gaulle tábornok üdvözlét hozom nektek”, — mondotta a barnabőrű, zömöktermetű francia, amint makulatlan fehér ruhájában kiszállt kétmotoros magánrepülőgépből. Guhardaiában, az észak-szaharai oázis mentén. Körülötte, a 40 fokos hőségben, fehér-turbános és fehérszakállas muzulmán méltóságok ülték és helyeslően bólogtak, amint Jacques Soustelle beszélt: „Segítsétek nekünk és mi segítünk nektek... Együtt erővel fel fogjuk

virágoztatni a sivatagot.” Villámvizitje során, Soustelle reggeli felhőtől éjjeli utáni állandóan úton volt, a falvak tucatjait látogatta meg, hirdette a gaulle-ista evangéliumot, kitüntetések tűzve a Tuareg harcosok mellére, s a trikolor selyem-övét osztogatva a muzulmán polgármestereknek.

Az Atlanti-óceántól keletre Nilusig, a marokkói Atlas-hegység fenyveseitől délre Timbuktuig, ahol a növényzet ismét erőre kap, a Szahara 3 millió négyzetmérföldnyi pusztaságát mindössze két és fél millió főnyi jobbadán nomád népesség része nem homokbucka, hanem sziklás hegyek, szélesperthe hegység, sával teii völgyek és megkövesedett erdők. Ez a végtelen világa — olyan pusztaság, hogy a csend benne szinte túlvilági, olyan száraz, hogy egek kékebb, mint bárhol másutt a földön. A Szahara arcu-leta inkább a holdéhoz, semmint a földéhez hasonlít és hőmérséklete a napkai 60 fok és az éjszakai —6 fok Celsius között változik.

LASSU HALÁL

Amikor még jéghegyek borították Észak-Európát, a Szahara termékeny föld volt, amelyen elefántok és hipopotámusok barangoltak és barlanglakó emberek laktak, akik már K. e. 8000 évvel csodálatos festményekkel díszítették lakhelyüket. Azóta lassan kiszáradt és ma a világ legnagyobb pusztasága, amely elválasztja a Földközi-tengeri arabokat a közép-afrikai bantu népektől. A második világháború azonban bebizonyította, hogy az európai ember huzamos ideig is képes élni a Szaharában. Aztán, mintegy három évvel ezelőtt egy olajkutató hatalmas petróleumforrást talált, egy elha-

gyott kút mellett, 36 mérföldnyire Ouarglától.

A további furások rövidesen újabb rezervárokat fedeztek fel, melyeknek tartalékát eleinte 1 millió, később 100 millió, ma pedig 1 milliárd tonna olajra becsülik. A közelben, Hassi R'Mel-nél, más kutatók felfedezték a világ legnagyobb gázmezőjét. Colomb-Béchar-tól, a francia rakétakutató központtól délnyugatra terül el most már autonóm, de a Francia Közösséghez tartozó Mauritaniai Muzulmán Köztársaság, ahol a geológusok három millió tonna vasat, egymillió tonna mangánzt, továbbá gazdag réz- és ón-lerakásokat fedeztek fel.

DE LUXE

Ami az amerikai vadnyugatnak az arany volt, az most a Szaharának az olaj. A Hassi-Messaoudi olajkő-pont, amely 1956-ban mindössze néhány barakkból és egyetlen furogépéből állott, ma egy léghűtéses, elektromikusan szabályozott komplexummá fejlődött ki, melynek területe közel tízszer akkora, mint Párisé. Bár mindössze csak 4000 lakosa van, számos uszómencedé-vel, diszkoszák, továbbá egy 400 szobás luxus-szállóval, mozgósínházzal és elsőrendű francia étellekkel, amelyeket mindennap frissen szállítanak le, és két nagy repülőterrel. Csupán egy aránylag fontos kellek hiányzik: nincsenek asszonyok a településen.

A prosperitás forradalmasította a saharai tuaregek, mزابitek és más bennszülöttek életét, akiket alig érintett az északon folyó algériai háború szele. Egy volt rabszolga, aki teherautóval rendelkezik, manapság annyi árut szállít 24 óra alatt, mint azelőtt egy 100 tevéves karaván öt hét alatt és annyi pénzt keres, hogy megengedhet magának egy kis európai vakációt. De számos muzulmán őriz még meg ősi szokásait. A mór szülők akik férjért keresnek lányuk számára, legalább 100 kilóra hízalják fel csemétjüket, mert a mór férfiak a természetes hülgyeket kedvelik. A muzulmán nők többsége még ma sem veti le a fátylát, még a fogorvos előtt sem, aki a fátyol lyukain keresztül

kénytelen a kezelést folytatni.

Ezidőszereint Franciaország több pénzt fektetett be a Szaharába (a folyó évben 273 millió dollárt), mint amennyit kihoz belőle. (Az ideai olajtermelést 3 millió tonnára becsülik.) A Szahara kincseinek gyors kiaknázását a következő akadályok hátráltatják.

● Vízhiány. — A Szahara földalatti kincsei tavakat és folyókat is tartalmaznak, de egy átlagos kút furása 300,000 dollárba kerül és vannak vidékek, ahol tíz év óta egyetlen szem eső sem esett.

● Szállítás. — A francia technikuskok remélik, hogy a parthoz vezető két nagy csővezetékkel rövidesen megnyitják, de a gázvezeték megépítése súlyos probléma. Terv szerint ez a vezeték 650 millió dollár befektetést igényelne és a gibraltári szoros alatt haladna, fel egészen a Ruhr-vidékig. Vaseroőrt szállít, nehéz teherautók számára alkalmas fűtő (jelenleg négy észak-déli irányú út szeli át a Szaharát) építési költsége mérőföldenként mintegy 45,000 dollárt tesz ki s ezenkívül szabályos tétközönként utánpótló és pihenőállomások megépítését is követelik. Télen a sírókő homokhegyekkel lepi el az utat; nyáron a nap elpárologtatja a benzint.

● Az algériai háború. — Az FLN partizánjai csupán a múlt héten hét algéria munkást raboltak el, akik a Hassi-Messaoud és a part

közötti csővezetékén dolgoztak. Magában Hassi-Messaoudban 14 muzulmán terrorszervezetek és az FLN-nel való együttműködés gyanúja alatt. Bár a lázadókknak nem sikerült megnyitni a „saharai frontot” (Franciaország 30,000 főnyi leegynységet tart készenlétben a területen) a gerilla-támadások veszélye és az évi egymilliárd dollárt felemészítő háború költségei lassítják a nagyszabású fejlődést.

E gátló körülmények ellenére, Franciaország figyelemreméltó eredményekről számolhat be. Becslés szerint, 1965-re a Szahara évi 50 millió tonna olajat fog termelni, ami körülbelül egyháromszáz tonna, mint Franciaország évi fogyasztása. Az olaj és a rez exportjából fogják előteremteni a pénzt a városokra, kőházakra és iskolákra, amelyeknek felépítését de Gaulle megígérte. És, ha megoldják a víz problémáját, a sivatagot olyan termékenyvé tehetik, mint amelyen az K. e. 8000-ban volt.

A Szahara fejlesztési terveinek Jacques Soustelle az éltető ereje. A 47 éves tanár volt az, aki megszervezte a katonai pucost, amely de Gaullet a hatalomra juttatta. Franciaországban Soustellel egyesek veszélyes fanatikusnak tartják, aki diktatóriai álmokat sző magában. De a fiatal franciák, szemében, akik meghódítják odalenn a pusztaságot, ő a Szahara Soustelle, a közvetlenül de Gaulle után következő, akivel együtt Franciaország régi dicsőségét Afrika homoktengerében akarja ismét felfedezni.

(Newsweek)

Egy scranoni ember mér az ágyban volt, mikor feynyegető hangokat hallott.

— Most meg foglak öntől — hallotta.

Azonnal kiugrott az ágyból és meg sem állt a szoba szédjéig, aki telefonált a rendőrségre, mely percekön belül meg is jelent. A rendőrök nem találták meg a gyilkost, csak a hangját, melyet a szomszéd lakás televíziós készüléke sugárzott.

(The New Yorker)

Egy bermonti tíz éves babysitter körlevelet küldött összes ügyfeleinek, melyben közölte új, tavaszi-nyári leszállított tarifáját, éspedig alvó csecsemők őrzése óránként 40 cent, síró gyerekek őrzése óránként fél dollár, nedves bábik után óránként 25 cent felárat kell fizetni.

(Time, Chicago)

Kérdés: Miért nem tudja megérteni a Nyugat Chruscsev külpolitikáját?

Felelet: Bugyola csodálkozva figyel a kávéházban, hogy asztaltársa öt leand cukrot tesz a kávéjába és anélkül hogy felkavarná, inni kezd. Bugyola nem állja meg szó nélkül.

— Bocsanat uram, de nyilván megfeledezett róla. Nem keverte fel a cukrot.

— Minek keverném — válaszol az asztaltárs — én keserűen szeretem a kávé.

(Borsszem Jankó)

Ami az ASSZONYOKAT érdekli

Közl: RUDER - MATMOR KATI

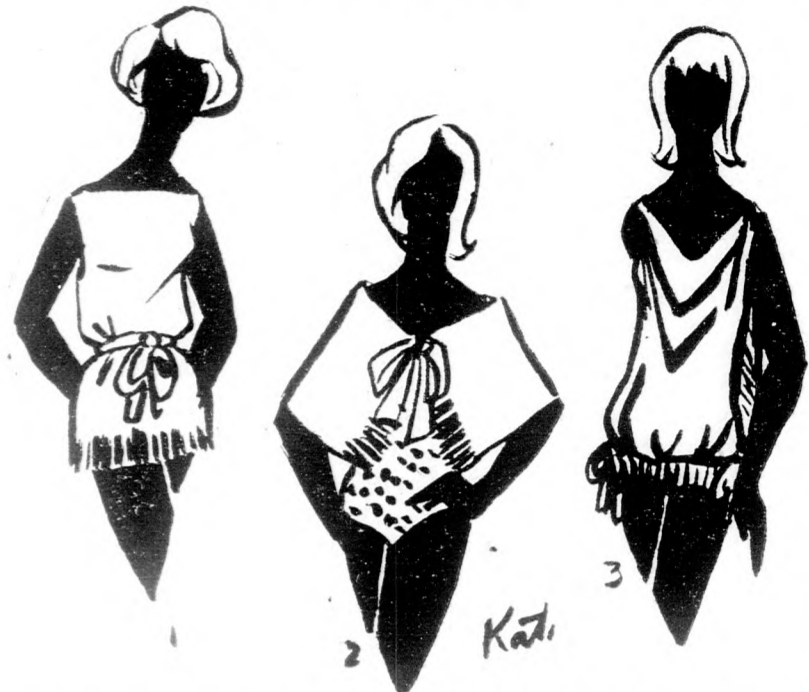
Fürdőköpenyek törülközőből

Ki mondja, hogy a törülközőt csak törülközésre lehet használni? Két törülközőből szebbnél-szebb fürdőköpenyt lehet csinálni és természetesen sokkal olcsóbban jövünk ki, mintha készet vennénk.

1. Vegyünk két egyszínű törülközőt, amelynek egyik

2. Ez egy egész hosszú törülköző vagy hátul összevarrt két kisebb törülköző. Ezt a törülközőt nehezebb viselni, mint az elsőt, bár sokkal elegánsabb. A masni a sajátjából, vagy a fürdődressz anyagból készüli.

rölköző, amelyet 20 centi-

végéről vágjuk le a röjtökat. A két vállát és két oldalát varrjuk össze. Kösünk rá egy frottir övet és kész a fürdőköpeny. (Mikor a törülközőt vásároljuk, arra kell ügyelnünk, hogy olyan széles legyen, mint a vállunk.)

3. Ez ugyancsak két tövel szélesebbre vegyünk, mint a vállbőség. Varrjuk össze a két vállat hajtsuk be az alját, fűzzük bele szalagot és két oldalt hagyjuk nyitva. A bőség miatt elől „V” alakban ráncoldi.

Az alvásról

Az ember élete egy részét alvással tölti és furcsa, hogy egészen a mai napig oly keveset tudunk az alvás műveléséről. Csak az utóbbi időben kezdték a tudósok az alvás különböző problémáit kutatni. Valószínű, hogy rövidesen ez a kutatómunka praktikus eredményeket is fog magával hozni. Egyelőre azonban még csak az alvás teoretikus részével foglalkoznak.

Százával merültek fel a kérdések: mennyi alváshoz van az embernek szüksége? Szüksége-e a délutáni alvás? Lehet-e kevés alvásval élni? Mi a fekete kávé befolyása az alváshoz? Mindenki álmodik-e? S így tovább...

A „US News and World Report” című amerikai lap meginterjúvolta a chicagói egyetem alvás-kutató osztályának japán származású vezetőjét, dr. Joe Kamiya-t. Dr. Kamiya érdekes választ adott sok kérdésre, amelyből néhányat itt közlünk:

Altalában mennyi alváshoz van az embernek szüksége? Nincs meghatározott mennyiség, hiszen egyes embereknek sokkal több alváshoz van szüksége, mint másoknak. A felnőttek között vannak olyanok, akik 9-10 óra alvást igényelnek, viszont másoknak 5-6 óra is elegendő. Tehát nem mindenkinek elég a nyolc óra, de van, akinek sok. Nyolc óra az átlag, viszont az ember nem azért vesz egy pár cipőt, mert annak a száma egy átlag-szám, hanem azt vesz, ami a lábára illik.

Hogyan jövünk rá, mennyi alváshoz van szükségünk? Ha minden pár napon változtatjuk az alvási rendszert, az általános közérzet megadja a választ.

Vajon a reggeli kábultság azt jelenti-e, hogy nem aludtunk eleget? Nem. Sokan mehezen ébrednek. Vannak, akinek tíz órai alvás után is akik a vekker-óra szükségességét is az elégtelen alvásnak tulajdonítják, ami ugyancsak téves.

Napoleon, vagy Edison 4 órát aludtak éjjel és 1-2 órát nappal, vajon ez a jó megoldás? Mindez egyéni. Tudni kell, hogy az álom

intenzivitása változik az éjszaka folyamán. Az alvás kezdetén alszunk a legmélyebben és ez egy-két óráig tart.

Hogyan lehet az alvást tanulmányozni? Elsősorban a zaj által. Az első és második óra leteltével, sokkal kevesebb zaj is felébreszti az alvót. Azonkívül a szivverés által is mérhető az álom mélysége, miután a könnyű alvás ideje alatt a szív erősebben dolgozik. A legfontosabb módszer viszont az agy által kisugárzott elektromos hullámok felvétele és leolvasása.

Mért van az, hogy egyes emberek zavar az alvásban az esti feketekávé, míg másokra nincs kihatással? Ennek két oka van: 1. A koffein minden emberre másként hat. 2. A fő ok, bebeszéljük magunknak, hogy a kávé miatt nem tudunk aludni.

Sokan szenvednek álmatlanságban? Az álmatlanságban szenvedők száma Amerikában nagyobb száma Amerikában él, ahol a lakosság 52 százaléka nem tud aludni. Az álmatlanságnak egyetlen jó gyógyszere van. Ha idegek vagyunk és erőltetjük, hogy most aludni kell, annál inkább nem jön az álom. A legjobb nem gondolni az alváshoz, hanem lábtól kezdve, minden testrészünket elaltatni. Ez nem más, mint a teljes pihenés (relaxation). Minden izmot szabadon engedünk, mindaddig, míg súlyosnak és élettelennek tűnik, így végig az egész testet elaltatjuk, míg utoljára a fejünkre kerül a sor.

Arte az altató? Ha nem naponta szedjük, nem ártalmas.

Igaz-e, hogy az éjfél előtti alvás többet ér, mint az éjfél utáni? Nem. A nappal, vagy az éjszaka bármely órája egyformán alkalmas az alváshoz, viszont, ha megszoktuk egy bizonyos éjfél előtti órában lefeküdni és ha ezt aztán elmulasztjuk, úgy természetesen megérezzük.

Keyserling Herman gróf: „Egyszerűen nem tudom elviselni a verseket; ezzel szemben az egész életem egy költemény.”

Találkozás az amerikai nagykövet feleségével

Ritkán látható, hogy a feleségnek ily hatása legyen a közéletben ismert férjére, mint Mrs. Reid-nek, az új amerikai nagykövet feleségének, akivel a héten találkoztunk otthonában. Mrs. Reid igen erős karakter benyomását kelti és szavai- ból ítélve nem volt nehéz dolog megállapítani, hogy ő volt az, aki rávette férjét e fontos és felelősségteljes megbízatás vállalására.

A nagykövet felesége pszichológiát végzett, s ezen a téren kis ideig házassága előtt és után dolgozott, bár gyermekei megszületése után kénytelen volt abbahagyni.

Csupán, amióta külföldre utazunk, tartok a gyerek mellett segítséget, mert hiszen Amerikában ez tul-

nagy luxus. Évekig egyedül végeztem a háztartást, nevettem a gyerekeket és akár hiszik, akár nem, még hobbykra is jutott időm. Mrs. Reid és a nagykövet usznak, vitorláznak, vadásznak és — repülnek!

A tel-benjamine villa, amelyben jelenleg laknak, óriási, de egyszerű, úgy kívülről, mint belül. A szalon és ebédlő falai világos szürkék, mint a süppedő szőnyegek és a brokátfüggönyök virág mintái is szürke alapon vannak. Itt-ott egy színes lámpa, diványpárna, vagy kép díszíti a szobát. A buroter öblös és kényelmes, nem feltűnő, meghatározatlan stílusban. Az egyik fotelből óriási szürke angora-cica nézi le a világot, míg a szoba sarkában egy öreg vadászkutya bólogat — a

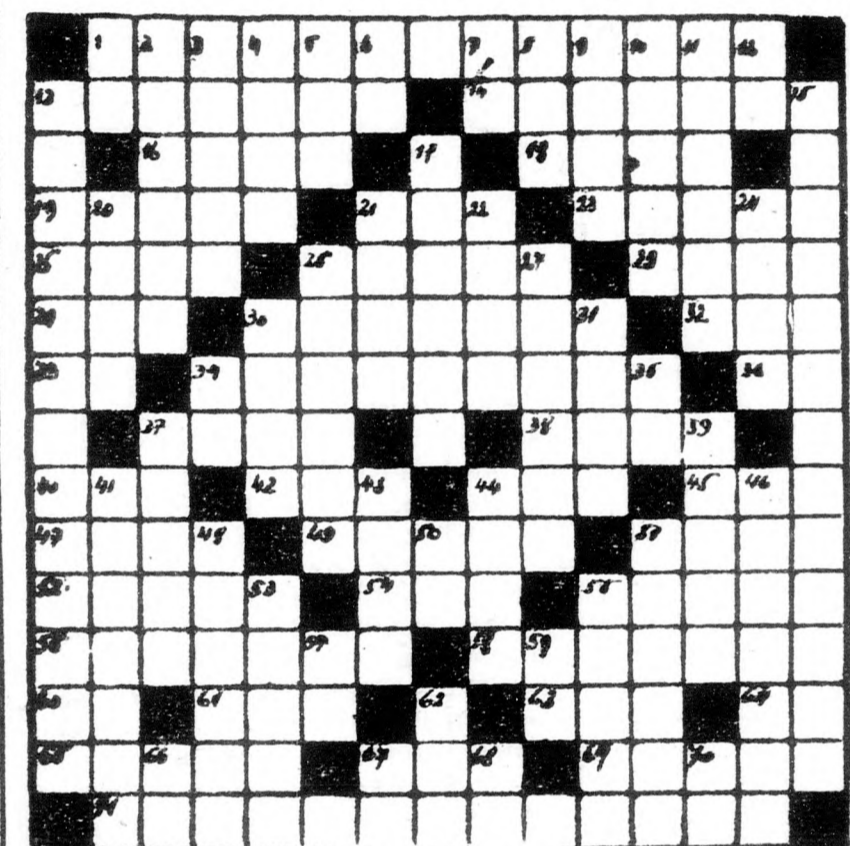
kutya már 13 éves. Mindegyik csend honol. A három kislány nem látni sehol és ami még feltűnőbb nem is hallani őket. A nagyobbik kilenc, a középső hat és a legkisebb három éves.

Nincs velük sok bajom — meséli Mrs. Reid — elég egy pár határozott törvény az otthonban. Na és természetesen egy kis verés sem árt.

Mrs. Reid 34 éves, három hónappal idősebb férjénél, de nem látszik többnek 25-nél. Magas (kb. 170-175 cm.), karcsú és szőke modern frizurája igen jól illik acélkékszemeihez. Egyszerű türkiz vászonruhában fogadott, egyetlen dísz egy kis szivalaku briliáns a ruhán. Mrs. Reid határozottan szép és igen disztíngvált.

Oly szívesen vagyok itt. Már régen érdeklődöm Izráél iránt — mondja Mrs. Reid. (S mi reméljük, hogy továbbra is érdeklődni fog).

KERESZTREJTVÉNY 544

NÉMET KULTURA

Vízszintes: 1. Bécsi zeneszerző. Dalszerzése meglepetti a Lied fogalmát, teljes név. 13. Német filozófus, jogász matematikus, stb., Aristoteles után a legnagyobb polihisztor. Newtonnal egyidőben felfedezte a differenciálszámítást. 14. Német festő (1497-1543), Dürer mellett a német festészet legnagyobb mestere. — 16. Vissza: német filozófus. Főműve: „Kritik der reinen Vernunft”. 18. Tan. — 19. A természeti népektől ősnak gondolt s ezért vallásos tiszteletben részesített növény, vagy állat. 21. Angol vörös. 23. Zsíros paraszt. 25. Német író. 26. Démonok királynöje. 28. Szint, színvonal. 29. ... or, tévedés. 30. Német író. A német felvilágosodás legfőbb írói jelenlenség. Eposza „Oberon”, regénye „Die Abderiten”. — 32. Nyakraváló. 33. Kereskedelmi rövidítés. 34. Német udvari lovagköltszetet a középkori Európa németnyelvű országában. — 36. ... fir, drágakő. 37. Héber föld, ország. 38. Héber írásmás, zajos. 40. ... atana, az ókori Media fővárosa. — 42. Állat himje, keverve. — 44. Maró folyadék. 45. Héber számtérképben a. m.: 400 — 300 — 300. 47. Uszály (vízi jármű) utolsó betű kettőzve. 49. A „Szuám” című fo-

lyóirat szerkesztőjének írói neve. 51. Héber sikkaszt, visszaél (bizalommal). — 52. Vissza: kis tartomány Közép-Görögországban. 54. Angol férfi. 55. Oberon filmszínész német zenetudós (1849-1919). 2) német zeneszerző, „Tannhäuser”, stb.

Függőleges: 1. Betűpótlással: keleti fejszelet. 2. Johann Wilhelm ... német fizikus, az ultrabolyha sugárak felfedezője. 3. Saul király hadvezére. 4. Vissza: Nobel-díjas német író. 5. Héber szikra, szülvihar. 6. Kettős mássalhangzó. 7. Azonos betűk. — 8. U. O. T. 9. Vissza: a tel-avivi múzeum igazgatója. — 10. Betűvel az elején francia politikus, 1932-40-ig köztársasági elnök. 11. Teljesíthető, megvalósítható (feladat, terv). 12. Személyes névmás. 13. Két szó: 1) német vallás reformátor, 2) a

„Nathan, der Weise” írója. 15. Magyar származású német költő (1802-1850). Megörült, öngyilkos lett. „Savonarola”, „Die Albigenser” teljes név. 17. Svájci német író. Legjelentősebb műve: „Der grüne Heinrich”. — 20. Vissza: három hangra írt zenemű. 21. Semmi franciául. 22. Antonio Goncalves ... népies irányú kiváló brazil költő és dramairó (1823-1864). 24. Héber líra. 26. Paul ... híres berlini operett- és slágerszerző (1866-1946). 27. Vissza: Will ... amerikai filozófus és történetíró. 30. A császárváros. 31. Vissza: ebből jöcskán kijut mindenkinek. — 34. A bátor teszi magánhangzótlannul. 35. Hegedűhúr neve. 37. Friedrich ... német szociáldemokrata politikus, 1919-ben a weimari köztársaság elnökevé választották. 39. Sportkifejezés, a. m.: rajt, rajthely, ék. fel. 41. Német dráma és regényíró, „Sturm und Drang” című színművéről irodalmi irányt neveztek el. 43. Nem esik messze a fájától. 44. Pengető hangszer. — 46. Európai diktátor. — 48. Ékezetekkel képmás, arckép. 50. Dupláza, szárazdajka. 51. A „Habima” művésze. — 53. ... ma, kellemetlen, kényszerű helyzet, amelyet két lehetőség közötti választás szükségessége okoz. 55. Vissza: Johann Ludwig ... német költő (1719-1803), Rokokó-dalokat írt az európai anakreónizmus modorában. 57. ... rifeus, vezéregyéniség. 59. R.D. 62. Héber fog. 66. ... kotin, a dohány hatóanyaga. 67. Ismeretlen. 68. Azonos betűk. 70. Nem ki.

NYEREMÉNYKÖNYV TRAVEN: Aranyások

Ki a legszebb?

Gina, Marylin, Grace, vagy Ön a férje szemében?

Önök az a kötelessége, hogy „neki” mindig a legszebb maradjon, Tartsa meg arcát, nyakát, állát simán, ráncatlanul — és Ön lesz a győztes az egész vonalon. Használja ehhez a csodás Placenthorma placenta hormon-arc krém, dr. Lavergne, Paris, után. Terjeszti: Lilit.

Ne fizessen többet 3-főntnél egy tégelyért. (*)

Cepek és Szekereszfüzöl

Még egyszer a tel-avivi koldusokról

A tel-avivi koldusproblémáról a lapnak ebben a rovatában többször is megemlékeztek már. Nyilvánvaló, hogy a tel-avivi koldus invázió ellen az illetékesek képtelenek megoldást találni. Az iparágban van azonban egy csunya elfajulása és ez a csecsemőkkel és apró gyermekek segítségével való koldulás. A koldusok által rendszeren koldosként apróságokat sokszor látjuk a tűző napon, a városi aszfalt bacillus-tengerében fenteregni.

Ha a koldus-rendszer általában nem is tudjuk Tel Aviv testéből kiirtani, ez ellen a szörnyűség ellen mégis csak illene, hogy a hatóságok akár rendőri segítséggel is fellépjenek, hogy a koldulásnak ezt az igazán keleti módját lehetetlenné tegyék. Az ilyen koldusok ellen a legszigorúbb eljárás is indokolt.

Löwenberg Jenő
Givát Amal Bét

Még egy pár szó a kolozsvári zsidóságáról

A kolozsvári zsidóságól írt megemlékezésomból az ottani zsidó élet néhány olyan fejelettel alakja maradt ki, akiket a kolozsvári olvasók joggal hiányoltak. Hiszen közülük mindegyike az ottani zsidó élet tarka palettájának egy-egy gyönyörű színe volt.

Gondolok elsősorban Mandula és Bihari tanítóira, az Eötvös-utcai elemi iskola köztisztviselőiben álló pedagógusaira és Buxbaum Benjámin igazgatóra.

Azután ott volt az orthodox központi iroda vezetője, rabbi Mezei Lévi, a nagy Glazner Mózes veje. A kolozsvári híres melámedok, Manisz, Neumann, R. Zeig, R. Mendele-Leib Gottlieb, a szánta rabbi Jákov és Smuel Avraham. Aztán a kehila régi sochaját: R. Feisch, rabbi Jehosua Glaser, Szabó Mendel, Weill Joel és Würzberger Aron, Benjámin Rabitz, a hántor és Weisz Simon, az utolsó kántor, aki a hitközséggel együtt Auschwitzba került.

A kolozsvári közéleti hírességek között még kell még említeni Mandelbaum Jiszráelt, a Poale Cedek templom rabbiját, Neumann Mórt, Róóz Anselm, Rosenzweig Mendel, Rimóczy Jakabot, Rados Móricot, Zeig Samut, Fischer Rezsőt, dr. Klein Miksát, dr. Polák Sándort.

A Poale Cedek egyesületben összpontosultak a dolgozó zsidók. Ezenként nagy tömeg halgatta Mandelbaum rabbi tanulsát. A vallásos zsidó élet kiemelkedő személye volt még a felejtetetlen önlbaum Abraham, a nagy támid háchám, dr. Weissburg Chajim apósa. Ezenkívül egész Kolozsvár zsidóságát szerezte és tisztelte Zador Benót, a neológ iskola évtizedeken át volt igazgatóját.

Megemlíttem még itt a Poale Cedeknek, a Mosáv Zekenimjét, az Öregek házát, amelyben szerencsés véletlen folytán a gettóistítás idején az Öregek ott felejtették és így életben maradtak, közülük az Öreg Adler Samuel.

Emléketük mindnyájan örömi fogjuk. Zimroni Szomo

Öregek sorsa Izráelben

Junius 22-ki számukban leközölt „A 71 éves ember és a társadalombiztosítás” című közleményhez akarok hozzászólni. Csaknem hajszál pontossággal ugyanaz az esetem, azzal a különbséggel, hogy tölem a Bituach Leumi 1958 áprilisáig, vagyis a saját kötelezettsége kezdő időpontjáig a díjakat elfogadta és aztán megtagadta az öregségi biztosítás fizetését. Ugyanúgy mint Braunfeld naharai sorstársam, én is az előírt négy nappal később érkeztem az országba. Én is pereltem az intézetet és én is elvesztettem a pert. Minthogy a Negba hajóval sokan érkezünk hasonló körülmények között, az Izráeli követség bizonyára szívesen igazolja, hogy önhitványon kívül alijjzatunk négy évvel a feliratkozásunk után, azért álljanak össze és kíséreljenek meg egy törvény revíziót elérni. Ha a bíróság nem is tekinthet el a törvény betűitől, a törvényhozás talán belátja, hogy négy napi véletlen kérdés miatt nem zárhat ki tehetetlen öreg embereket jogaikból.

Fazekas Miklós,
Haifa
Neve Säänán, Rch. Chanita
27/15

UJ KELET HETVENNYELVÉZAT SZELVÉNY 544

Név: _____
Cím: _____

A világ legdrágább kávéja

Az avatott utazó számára mi sem érdekesebb Isztambulban a híres sukoknál. Hatalmas piacok ezek, majdnem kétezer üzlettel, melyben minden kapható, Julius Cézár gyűrűjétől kezdve egy hátkaparóig, melyet a szultán csaláncsüvésben szenvedő felesége használt. Ezeket a sukokon, melyek a tizenhatodik század óta állnak fenn, találhatók a világ legdrágább kereskedői és a történelem folyamán, legálább is emberemlékezet óta még sohasem fordult elő, hogy egy vevőt ne csaptak volna be.

Amikor híre terjedt, hogy gazdag amerikaiak egy csoportja érkezett Isztambulba, az új Hilton hotel felavatására, leirhatatlan volt az öröm a sukón. A valódi antik ékszereket előállító üzletek éjjel-nappal, megállás nélkül dolgoztak, hogy piacra dobják a tizenhatodik és a tizenhetedik századból származó eredeti karperecek és gyűrűket. Minden bódén feliratok: **Isten hozta Conrad Hilton!** Ugy akartak fogadni bennünket, ahogyan még sohasem fogadtak itt külföldieket a sukok öt évszázados fennállása óta.

Elhatároztam, hogy megkeresem egy bizonyos Davud bodeját, melyet Tex és Jinx ajánlottak (Tex és Jinx Benskák, régi török barátaim). Beléptem a sukra és több kereskedőt vettem észre, akik széles mozdulattal és tárt karokkal közelítettek felém. Megkérdeztem, hol találhatom Davud üzletét?

— O, kicsoda szerencsétlenség — szólt az egyik kereskedő — Davud épp a múlt héten halt meg. Ne le, térjen be hozzám, jó hívős van nálam.

— Davud szabadságon van — mondta egy másik. — Egy hónapról Ankarába utazott. Rámbizta teljes vevőkörét.

— Davud — állította egy harmadik — tönkrement. En vettem át a raktárát és az üzleteit. Erre parancsoljon uram, fáradjon be.

Férlöktem őket, átverekedtem magam és folytattam utamat.

Egy bódében megálltam Abel Green, a Variety főszervezőjét, amint egy régi vát vizsgálgat. Közelebb léptem, hogy halljam a beszélgetést. A kereskedő, felesége a vátat, így szólt:

— Csak kettő van a világon. A másik a new-yorki Metropolitan múzeumban.

— Mennyi? — kérdezte Mr. Green.

— Önnel különleges árát csinál. Önnel mindössze ötszáz dollár.

— Ez rablás! — kiáltott fel Mr. Green. — A new-yorki Metropolitan múzeum csak négyszázat kér érte.

Továbbmentem, hogy folytassam a kutatásomat Davud után. Minden eredmény nélkül. Megtudtam, hogy Davud megfulladt a Bosporuszban, hogy letartóztatták, mert részegen vezetett, hogy kivándorolt Amerikába, leeggett az üzlete, hogy felesége éppen gyereket szül, hogy kinevezték Jemenbe nagykövetnek. Senki sem volt hajlandó felvilágosítani. A szájak zárva maradtak, halotti csend honolt, ahol nevét ki ejtettem.

Végül is megálltam az egyik kirakat előtt, hogy megcsodáljak egy gyűrűt. Végtelen hiba. Mielőtt felésmélhettem volna, mi történik velem, két izmos kéz behúzott az üzletbe és máris egy kis széken ültem.

Az isztambuli suk kereskedői undorodnak az üzleti megbeszélésektől. Az első dolog, amit felajánlanak, egy csésze jó török kávé.

Elfogadtam a kínálatot. Gyakran fordul elő a világon, hogy egy ilyen csésze kávé a legdrágább a világon. Könnyűszerrel el lehet költöni tízezer dollárt, mielőtt elhagyod az üzletet. Milyenben arra vártunk, hogy

Irta: Art Buchwald

A kávé elkészüljön, emberem az ékszerre terelte a szót. Minden darabnak története volt nála. Az egyik egy hülsen szultáné tulajdona volt, akit lefejeztek, mert férjének a tyukszemre lépett. Ez a gyűrű Konstantin volt. Ezt a légygyűjtő dobost Kleopátra hagyta hátra.

— Megmondtam, hogy mind ez nem érdekel.

— Mit szólna például egy szép török jegygyűrűhöz, felesége önagsága számára? Nicky Hilton vett egyet tegnap Terry Moore részére. Csak ez az egy maradt.

Elmerült páncélszekrényében és egy gyémántokkal, zafirokkal és smaragdokkal kirakott gyűrűt vett elő, amely öt arany karikából állt.

— Hiltonén csak négy karika volt — vallotta be bizalmasan.

— Miért nem ezt adta el neki?

— Önnel tettem félre. Az alku kezdetét vette. Kétszázötven dollárt kért. Szembebe nevettem. Zokogni kezdett.

— Soha senki sem vonta kétségbe áramim jogos voltát. Könyörgöm, ne alázzon meg.

Fizesse ki, amit kérnek ön-től!

Hangosabban nevettem. — Még jobban bömbölt.

Csak kettő van a világon. Kétszázharminc dollár. Kétszáz. Jó, menjen már, ráfizetem az ingemet. Száználvolvan. Könyörgöm, ne öljön meg. Száz ötven. Az utolsó ár. Ha megtudják a sukon, vége a becsületemnek. Ne nézzén így rám. Százharminc és még megkínálom egy csésze kávéval.

Megittam második kávémat és elhagytam az üzletet a gyűrű birtokában. A szembenlévő bódéból egy kereskedő magához intett:

— Psszt! Beszélni akarok magával mit vett meg tőle?

— Egy gyűrűt — sügtam. — Miért, orosz híre van a szakmában?

— Kitérő híre van. A bátyja üveggyáros, de meg vagyok róla győződve, hogy semmi kapcsolat nincs a kettő között.

Most én voltam közel a síráshoz.

— Bezzeg ha megtaláltam volna Davudot ez nem fordulhatott volna elő!

— Davud — szólt az ékszerész — én vagyok. Fáradjon be és engedje meg, hogy megkínáljam egy csésze kávéval. Nézzé csak meg ezt a háremgyűrűt, amit Napoleon ajándékozott Josephine-nek...

Apróságok a nagyvilágból

A beszélő számok szakértői a napokban készítették el a holtpontra jutott genfi konferencia statisztikáját. Többek között megállapították, hogy:

● A négy külügyminiszter 41 nap alatt 30 ülést tartott, 54 beszédet mondott és összesen 800,000 szót ejtett ki. A legbeszédesebb Gromiko volt — 390 ezer szóval.

● A konferenciát „fedező” 1237 újságíró — nagy hűhó semmiért — 9.2 millió szót termelt. A közleményekre és sajtókonferenciákra való várakozás közben 12,300 üveg sör és 20,500 csésze kávé hajtottak fel.

● Mindent egybevéve a konferencia költségei csekély négy millió dollárt tettek ki.

Az eddigi eredményeket figyelembevéve ez nagyon sok pénz, de az optimisták kiszámították, hogy az osztórák békeszerződés aláírását 400 ülés előzte meg és akkor a Moszkva és Nyugat közötti egyezmény még több millió csésze kávéba és még több millió dollárba került.

VIGYAZAT CAPA!

Az amerikai légierők, amelynek figyelme mindenre kiterjed, a napokban „Piloták a tenger ellen” címmel könyvet adott ki, amelyben többek között elmagyarázzák a tengerbe zuhanó pilótáknak mi a teendő az esetben, ha egy cápa jelenik meg a helyszínén.

A szerző tanácsai: (1) Örizze meg hidegvérét, ne vegye le szemét a cáparól és igyekezzon nyugodtan a part felé uszni; (2) ha a cápa közel jön, csapjon olyan lármát, amelyre csak képes, paszkolja a vizet, fröcsköljön; (3) ha nagyon közel jön, igyekezen eltáplálni az orrát, arra nagyon érzékeny. (Llyenkor jó, ha egy szigony van a kéznél); (4) ha a cápa támad — az ön mentésére sietők, „aranylág biztonságban” vannak — a cápa rendszerint kitart az első célpontja mellett.

A kézikönyv semmiféle tanáccsal nem szolgál az esetre, ha az embert bekapta a cápa.

A LE-MANS-I AUTÓCIRKUSZ

A sportkocsik klasszikus kísérleti telepe a 24 órás Le Mans-i autóverseny. A hivatásos versenyzők gyűlölik, mert szerintük Le

Mans inkább cirkusz, mint versenyfutás.

A verseny alkalmából Le Mansot minden évben 300,000 néző lepi el, akik miközben a sportkocsik örült tempóban száguldanak végig a város főutain, csekély 1 millió dollárt költenek el más szórakozásokra.

A közönség beharangolja az 500 különböző vásári standot, több mint 100,000 liter bort, sört és limonádét hajt fel, körülvézi a pályától alig 50 méter távolságban felállított birkozó és boxoló ringeket, strip-tease és kigyóbüvölő látványosságokat, zsufelőlést megtölti az éjszakai dancingokat és néhány órára lepihen a 20,000 sátorral rendelkező táborban. Egy sátor 5 dollárba kerül egy éjszakára.

A verseny tulajdonképpen a gyárosok élet-halál harca.

A Le Mans-i győzelem minden évben több millió dollár bevételt többet jelent a legkevesebb márkagyártójának. Ezévből, amire még nem volt precedens, úgy az első, mint a második helyet az Aston-Martin nyerte el.

(Első az amerikai Caroli Shelby, második az angol Roy Salvadori).

VIGYAZAT — BANKRABLÓK!

De nemcsak cápák, hanem bankrablók ellen is lehet tanácsot kapni Amerikában, ahol fantasztikus mértékben növekszik a bankrablások száma. 1958-ban 416 fegyveres bankrablásról és 288 éjszakai bankbetörésről számol be a rendőrségi krónika, ami azt jelenti, hogy a bankrablások száma az elmúlt tíz év során meg-négyszereződött. Ezzel kapcsolatban J. Edgar Hoover, az FBI főnöke, egy nemréggi körlevélben a következő direktívákkal látja el a banktisztviselőket, akikre fegyveres bankrablók ráfognak a revolverüket:

1. — Ne vesztse el a hidegvérét; engedelmességen a banditák parancsának.

2. — Tartsa nyitva a szemét. Koncentrálja a figyelmét a legközelebb álló banditára. Figyelje meg a magasságát, körülbelüli testmagasságát, szem és hajszínt, az orr és a fül formáját, ruházatát és különleges ismeretét jeleit.

3. — Figyelje meg a kiejtést és jegyezze meg pontosan, hogy mit mond.

4. — Figyelje pontosan

Elitették a párizsi magyar követség merénylőjét

Az elmúlt év szeptember havának ötödikén egy Stark Kálmán nevű harminchárom éves, magyarországi születésű fiatalember benzinnel telt egő palackot dobott a Magyar Népköztársaság párizsi követségére. A palack betörte az épület ablakát, tüzet idézett elő, melynek során egy szoba padlózata és néhány butoridarab elégett.

Az elmúlt napokban tárgyalta a Bonboure bírő elnöksége alatt összeült törvényszéki tanács az ügyet. A tárgyalás iránt minimális érdeklődés nyilvánult meg. Az effajta ügyek nagyon is jól ismertek. Mindenütt a világon előfordultak hasonló, vagy ennél sokkalta súlyosabb incidensek. Az 1956-os forradalom után nyugatra menekült magyar ifjúság nehezen tudja elfejejtetni a szovjet elnyomatást és a forradalom kegyetlen vérbefojtását. Naivitás lenne az ilyen cselekedetek jogosságáról, vagy célszerűségéről vitatkozni. Egyszerűen meg kell értetni őket és figyelemmel kell lenni rá, hogy elkövetői többnyire nagyon fiatal és éppen a kommunizmus nevelésétől szellemileg elnyomorított emberek.

Ez a bírói felfogás is — és hasonló ügyekben a törvényszék általában megelégedett egy szimbolikus büntetéssel. Annál nagyobb fel-tűnést keltett, amikor Bonboure bírő kihirdette az ítéletet: **öt évi fegyház és másfél millió francia frank kártérítés.**

Az újságírók, akik nagy-résükben elmulasztották a tárgyalást, mert nem tartották érdekesnek az ügyet, utólag igyekeztek, a jegyzőkönyvek alapján megállapítani, mi is történt?

Eleinte szabályosan zajlott minden. A vádlott kijelentette, hogy tettét politikai okokból követte el, tiszta idealizmusból, ezzel a szimbolikus gesztussal akarván kifejezést adni tiltakozásának a magyar népet elnyomó jelenlegi rendszerrel szemben. A védőügyvéd, Francois Cathala még hozzáfűzte azt is, hogy vádlottját annyira megviselte a hazáját ért szerencsétlenség, hogy azóta is lelkibeteg és kétszer kísérelt meg öngyilkosságot.

Ekkor azonban felemelkedett Fouquin államügyész és ezt mondta: „Stark ne állítsa be magát mártírnak, akit hazájából a megszállók zsarnoksága kergetett, vagy aki a szabadságot választotta, amikor Nyugatra jött. Hazáját saját elhatározásából hagyta el, tizenhét éves korában, 1943-ban, amikor önként jelentkezett szolgálat-tételre a hitleri hadseregbe, ahol tisztinövendékként szolgált. Ebből és csak ebből a szempontból szabad megítélni az ügyet. Lehet, hogy Starkot valóban elkésérsít, hogy a hazája idegen megszállás alatt van, de ne feledjük, hogy annakidején hozzájárult egy másik nem kevésbé kegyetlen elnyomatáshoz, mely százazrek életébe került Magyarországon.

Az ítéletet általános helyesléssel fogadta a közvélemény és a magyar menekültek tisztességes része is egyetért vele. A magyar forradalom magasatos ügye nem szolgálhat nyilas csibészek takarójaként.

az események sorrendjét és a banditák fegyvereit. Ezeket a tényeket a rendőrség összehasonlítja az ismert bankrablók munkamódsze-reivel.

5. — Írja fel a menekülő autó rendszámát, színét, márkáját és modelljét.

6. — Mindezt azonnal vesse papírra. Ne beszéljen a büntény részleteiről senkivel, még a többi szemtanu-val sem, mindaddig, amíg a rendőrség ki nem hallgatta.

(Összeállította: sz. L.)

KÉSZÁRIA

Irta: Brenner Dávid

Egy részben feledésbe ment ünneppel kapcsolatban, már a Talmudban is többször találkozunk vele. Az ünnep szívn 17-nek fél-ünnepe, amelynek méltatását a rendkívül szűkszavú „Másképp Meglát Támit”-ban találjuk. Meglát Támit tele van fontos történelmi adatokkal, amelyek megbízható feljegyzéseknek számít-hatnak, hiszen vagy az események idejében, vagy egészen röviden utánuk kerültek feljegyzésre.

Az ünneppel kapcsolatban egy helyen ezt olvassuk: „Szíván hó 17-én foglalták el Migdál Cort. Ezért van az, hogy ezen a napon a bőjtölés és a halottak elsi-ratása tilos. A Talmud a következő magyarázatot fűzi az eseményhez: „Itt Kiszi, Edom leányáról van szó, amely (a város) homok között fekszik és a görög uralom idején mint egy Izráel testébe behatóló szög, zavarta meg annak nyugalmát. A zsidók képtelenek voltak elfoglalni, mert hatalmas görög hadak tartották megszállva és csak amikor a hasmoneusok kerültek uralomra, verték ki ezeket a csapatokat a várból, amelyet azután zsidók népesítettek be. Ennek a nagy győzelemnek a napját bölcseink ünneppnek tették meg.” Ezt a magyarázatot adja a Talmud.

A makkabeusi korszak előtt sok görög és más nemzetiségű kolónia alakult Izráel területén s ezek közül a legfontosabb a „Straton tornya” volt. Nehéz pontosan megállapítani, hogy mikor épült, minden valószínűség szerint háromszáz évvel a rendes időszámítás előtt. Szántászándékkal választották a későbbi Készáriának ezt a helyét, mert a tengerből ideális kikötőnek bizonyult és a célja az volt, hogy a megszálló seregek utánpótlását biztosítsa és egyben uralja a tengerparti utakat is. Az új erődítményt a tenger felől, meg a szárazföldi oldalról is bástyákkal és tornyokkal erősítették meg és a tenger sziklafokára épült a híres „Straton torony”, amelyet bevehetetlennek tartottak. A Straton nevét a görög királytól vette. A város építői az akkori görögök Dárius perzsa királlyal szövetségben voltak.

Nagy Sándor a városot később elfoglalta. A történelmi adatok szerint a város kuteus lakosai voltak azok, akik annakidején Nagy Sándornál a zsidókat bevádolták. A nagy hódító terve az volt, hogy Jeruzsálemet elfoglalja és lerombolja. Egy talmudi legenda szerint azonban Simon, az igazságos, aki ebben az időben mint főpap uralta az országot, ünnepi ornátusban sietett a közeledő hódító elé és amikor Nagy Sándor meglátta a főpapot, leszállt lováról, leborult előtte és nagy tiszteletben részesítette őt. „Minden győzelmem előtt a Te alakodat látom, aki erősít és bátorít” — mondotta a nagy király a főpapnak. Ezután az általa elfoglalt Straton várát a zsidók fennhatósága alá helyezte és elvonult Izráel földjéről. Később a vár megint a görögök kezébe került, akik attól kezdve megint állandóan nyugtalanították az ország lakosságát. A Talmud mindig gyűlölettel beszél erről a városról, amely a zsidó ellenes akcióknak később állandó központja volt. 166-ban végre a chasmeusok meghódították a várost és végleg Zsidóországhoz csatolták.

Josephus Flavius szerint viszont csak Alexander Jannáj idejében került a város és a kikötő zsidó kézbe, de kétségtelen, hogy a város meghódítása fontos esemény volt és fordulópontot jelentett a zsidó történelem-ben. A hódítás gyengítette a

hellenizmus befolyását s így érthető, hogy a győzelmi napot ünneppnek deklarálták.

Heródes a rendes időszámítás előtti 20-ik évben a várost teljesen újjáépítette és Augustus császár tiszteletére Cézáriának, vagy Készáriának nevezte el. A kikötő-bejárattal szembeni dombon a császár tiszteletére templomot emelt. Színházat épített és egy híres löversenypályát a város déli részén. Modern csatornázást is lefektetett, amelyről a Talmud is dicsőítő módon emlékezik meg. Itt székelt Pontius Pilatus is. Itt járult Pilátus elé a zsidó nép küldöttsége, hogy protestáljon a császári seregekkel Jeruzsálembe vitt bálványszobrok és jelvények ellen.

Nem sokkal később a görög és zsidó lakosság közötti ellentétből indult ki a lázadás szikrája, amelyről Lion Feuchtwanger „Zsidó Háborúja” számol be élet-hüen. A szikra lángra lobbantotta az országot és a végén maga után vonta Jeruzsálem és a Templom pusztulását.

Utána a római uralom Cézáriát tette meg Palesztina fővárosává, de érdekes módon, a görög lakosság állandó ellenszenvé dacára is, a városban nagyszámú zsidóság lakott. Ezenkívül talmud-iskolák alakultak és híresek lettek a Talmudban sokszor említett készáriai talmud-bölcsek. A mindenkori római helytartó is itt székelt, az itteni arénában vonsozták ezrével a zsidó foglyokat és téptették őket valahányszor a Tóra terjesztése tilos volt. Itt végezték ki a nagy Rabbi Akibát és a többi mártírokat is.

A kereszténység terjedése kezdetén itt élt a híres Amoritá, Rabbi Ávuhá, akinek a keresztényekkel folytatott vitáiról a Talmud részletesen tájékoztat bennünket. Rabbi Ávuhát a római helytartó is nagy tiszteletben tartotta. Később, amikor a keresztények kerültek uralomra, a zsidók keserves sorsra jutottak, míg a város török uralom alá került és teljesen elnéptelenedett. Az egyik török szultán a vár fehér márványkövét Akkóba vitette, ezekből épült a csodás építmények egyik legszebb építményének számított.

1878-ban a törökök bányákat telepitettek le a város környékére, akik később földjeiket Rothschild bárónak, illetve a PICA-nak adták el. A rakpart és a régi város romjai ma is láthatók. Az archeológusok időnként gyönyörű szép oszlopokat és más emlékeket hoznak itt napvilágra. Szójt Jam kibuc, Chana Szenes faluja és egy halász kooperatíva virul a régi város mellett és sokan foglalkoznak azzal a gondolattal, hogy a csodásan szép tengerpartot és a csendes kikötőtől fűrdővárossá alakítsák át. Ha a gondolat megvalósul, ismét élet serked a romok helyén, amely majd külön is azoknak az emléket fogja hirdetni, akik itt éltek, szenvedtek Istenükért és hazájukért.

Nylonharisnya konzervdobozokban

Az utóbbi időben az Egyesült Államokban nylon harisnyákat hoznak forgalomba konzervdobozokban. Minden légmentes konzervdoboz két „garantáltan friss” védőburkolattal ellátott nylonharisnyát és egy doboz különleges mosóport tartalmaz. A konzervdobozokhoz konzervnyitót is adnak dímentesen.

(N. Y. Post)

1959 VII 13 Uj Kelet 5

BEN GURION

(Regény)

Írta:
Robert St. John

Egy rendkívüli ember életrajza

(26)

Mindebben nem volt semmi számítás. Argov soha nem hajszolta s nem is találta meg a jöletet, előkelő társadalmi kapcsolatokat, vagy a nyilvános szereplést. Nem volt fényes fizetése, kényelmes élete sem.

A függetlenség első éveiben a miniszterelnök titkárai gyakran változtak, Argov pozíciója oly biztos volt, mint magáé a miniszterelnöké.

Sokféle indokkal magyarázták ezt a ragaszkodást, az idősebb férfinek a fiatalok iránt tanusított érdeklődését. Az egyik a tökéletes apa-fiú kapcsolatban rejlett. A másik az volt, hogy ezekben a fiatal gálili uttörőkben sok nemes jellemvonást talált, önfeláldozást és méltányosságot, a jövő átlagemberének mintaképeit látta bennük, amilyenné minden izraeli fiatalnak egy napon lennie kell.

Mindenki tudott róla, hogy Ben Gurion olyan dolgokat is megbeszél Argovval, amit rajta kívül senkivel, — még Paulával — sem. De ez nem volt párbeszéd. Ben Gurion nem annyira vele beszélt, mint inkább hozzá. Argov volt az, akinek hangosan mondta el gondolatait.

A fiatal ember — képtelen — az idősebb lábainál ült, de néha a valóságban is úgy halgatta Mestere látomásainak jövődőlését.

S mert Izraelben, e kicsi országban majdnem mindenki ismer mindenkit, a harci események és csaták közepette, Argov a legkedveltebb beszédtema lett.

A fiatal katonatiszt és a vezér közötti barátságot sem az öreg cionisták, sem a munkásvezetők nem helyeselték s nem voltak hajlandók egyazon mondatban megemlíteni a fiatal hadsegéd és a nagy Katzenelson nevét. Nem is volt semmi közös e két emberben, kivéve azt, hogy ők voltak Ben Gurion egyedüli barátai. Tökéletesen különböző oknál fogva, ám mégis barátok, akik lélekben a legközelebb álltak hozzá.

*

Az irodában a megszólítással mindig bajok voltak. A miniszterelnök munkatársait keresztneveikön szólította, beleértve Nechemját is. Őt pedig egyszerűen „Ben Gurion”-nak kellett hívni. Egy fiatal gépirónó állandóan „Már Ben Gurion”-nak szólította főnökét. Valahányszor elhangzott ez a megszólítás, a miniszterelnök „Igenis g'veret Mina”-val válaszolt és gunyosan kihangsúlyozta a „g'veret” szót.

Egy nap új magántitkár lépett az irodába és az is elkövette a hibát, „miniszterelnök ur”-nak szólította Ben Guriont. A miniszterelnök közbevetéssel:

— Ha azt akarja, hogy a keresztnevén szólítsam, legjobban ha azt mondja nekem: „Ben Gurion.” Ezt követően valahányszor a fiatal tisztviselő tévedésből mégis „ur”-nak szólította főnökét, így válaszolt neki: „Igen magántitkár ur.”

Az irodai munkakör egyszerű volt. Ruth Haviló titkár és a többi irodai alkalmazott vette át a beérkező postát, a fontosabbakat és a magántermészetű leveleket. Ben Gurion asztalára tették, a többire maguk választották. A függetlenség első napjaiban úgy tűnt, hogy az izraeli polgárok többsége panaszkodik, kér valamit, vagy más kifogást keres arra, hogy a miniszterelnöknek személyesen írjon és levelére személyes választ várjon.

Valahol megrepedt egy vízvezeték-cső, — egy felegetől megszökött a férje... sokan azt akarták megmagyarázni a miniszterelnöknek, hogyan kormányozza az országot.

Sok Ben Gurionra lett volna szükség ahhoz, hogy valamennyi levélre válaszolni lehessen, helyette tehát a „miniszterelnök irodája” írta meg a leveleket. Ez a rendszer nagyszerűen bevált, ha a miniszterelnök nem sétálgat ki a külső irodákba és a Ruth asztalán tornyosuló levélhalmazból nem visz magával találmány egyet-kettőt. Minden sor írás érdekelte és becsapottnak érezte magát, mert nem olvashatta el valamennyit.

Röviddel a függetlenség kiáltása után levelet kapott három nomád druz-arabtól. Hogy most, amikor megalakult az állam, ők valami állást kérnek a miniszterelnöktől. Ben Gurion meglátta a levelet Ruth írását, bevitté saját irodájába és az egész délutánt, a koraesti órákat azzal töltötte, hogy különböző kormányhivatalokba telefonált és megfelelő munkaalkalmat keresett a három munkanélküli druznak.

Ezt követően, ha olyan levél érkezett, amiről tudták, hogy Ben Guriont különösképpen érdekelheti, az irodai személyzet csefoglalásához folyamodott, a levelet Ruth írásátalán szelére a levélhalom tetejére helyezte és csaknem biztosra vehették, hogy a miniszterelnök magával viszi és elolvassa.

Másik hasonló trükk volt, hogy a levelet, amit el akartak olvasni vele, beledugták a legfrissebb postán érkezett könyvkatalógusba.

Ben Gurion titkárainak soha sem diktált levelet, bár azt hét nyelven tehetné. Ehelyett néhány lényeges szóban felvázolja egy jegyzetlapra s ezt adja oda a gépirónóknak. Leveleit a legegyszerűbb nyelven, kevés szóval, érthető kifejezésekkel, mindig héberül fogalmazza, tekintet nélkül arra, hogy maga a levelezés milyen nyelven folyik. Ezt a héber szöveget a titkár lefordítja és azután változtat, vagy javít néha a miniszterelnök a szövegen.

Egy nap jólismert angol író lépett a külső irodába, éppen amikor Ruth hevenyészett fordítást fejezett be,

amit Ben Gurion angol nyelven akart elküldeni. Ruth megkérte az angol író, hogy „csiszoljon” egy keveset a szövegen. Az író készséggel eleget tett a kérésnek és a szöveget szépen átírta.

— Kinek az angol fordítása ez? — kérdezte Ben Gurion, amikor este kijött az irodájából kezében az angol levéllel.

Ruth bevallotta.

— Nagyon szép levél — szöjt a miniszterelnök, — csak nem az én stílusom. Most fordítsa le újra szépen az én szavaimmal.

TIZENHETEDIK FEJEZET

Néhány évvel ezelőtt egy szabad délután a herzliai Saron-szállóban Ben Gurion és Paula megjelentek az Egyesült Államokból látogatónak érkezett United Jewish Appeal kiküldöttéi tiszteletére rendezett fogadáson. Kis idő múlva Ben Gurion felállt és menni készült, de Paula valamit a fülébe sugott, s a miniszterelnök újra helyetfoglalt.

— Paula azt akarja, hogy maradjunk még egy kicsit és mindig engedelmeskedem neki, — mondotta. — S ebben nem volt semmi túlzás, életének bizonyos síkján mindig Pauláé az utolsó szó.

Paula Ben Gurion önfeláldozó feleség, energikus, mesterkéletlen asszony, árnyékot nyújtó oltalom, gátáltsóktól mentes egyéniség. Eppen olyan erős jellem, mint férje.

Paula több mint négy évtizede foltozza férje harisnyáit, mossa ingeit, megszülte és felnevelte gyermekeit, gondoskodott felnevelésükről és unokái ápolásáról.

— Nagyon kényes vagyok Ben Gurion ingeire — jelentette ki egyszer magyarázatoként arra, hogy miért végzi személyesen a kimosást.

Nem számít, hogy munkásvezér, a szakszervezet főtitkára, az ideiglenes kormány tagja és végül miniszterelnök lett, Paula úgy bánik vele, mint egy gyermekkel, rákényszeríti a sálát, ha hűvös az idő, ellenőrzi, felvette-e vízhatlan cipőjét, amikor esik az eső, időnként megitatja tejjel és olyan ételkkel táplálja, melyekre szüksége van szervezetének.

Amikor Ben Gurion a Kneszetben beszédet tart, Paula egy termoszt forró teával és csészével felszerelten férje közelében áll a függöny mögött, mialatt Ben Gurion beszél. Abban a pillanatban, amint a miniszterelnök befejezi, Paula betölti a teát és odaadja.

A háza érkező minden telefonhívásra ő jelentkezik és csak akkor adja át a kagylót férjének, ha az ügyet fontosnak találja.

— Sokszor zavar és gyakran belefáradok a sok telefonálásba, de ezzel az ő számára mentek meg időt, — mondja.

Azzal is kiméli férjét, hogy családi pénzügyekről soha nem tárgyal vele.

— Ha ő tudná, hogy néha milyen szegények vagyunk, bizonyára nagyon aggódná.

Ben Gurion ebéd utáni pihenőjét a ház előtt álló katonai őrsi, aki elzavarja a lármázó gyermekeket. Ha a katonának nem sikerül, Paula maga kiabál le az ablakból: „Seket, seket...!”

Egy délután Ben Gurion pihenőórájában nagy sereg gyermek gyűlt össze a ház előtt és ütemesen kiáltozni kezdett:

— Látni akarjuk Ben Guriont! Látni akarjuk Ben Guriont!

Addig kiabáltak, míg Paula végig nem kergette őket az utcán seprűnyéllel.

Amennyire apjuknak tudomása volt róla, Geula, Ámosz és Ráánáná úgyszólván minden betegség nélkül úszták meg gyermekkorukat. Paula rendezte úgy, hogy Ben Gurion soha észre ne vegye, ha valamelyik beteg.

A kormány egyik tagja, aki ifjúkora óta a miniszterelnök környezetéhez tartozik, mondotta egyszer: „A katolikus kultúrát az egész világon szerzetesrendek tagjai terjesztették, akik az embereket szorongató minden családi problémától mentesek voltak, ez tette őket képessé arra, hogy minden energiájukat kitűzött céljaik megvalósítására fordíthassák.”

Paula önfeláldozása s bölcsesége Ben Gurion számára olyan légkört teremtett, melyben meg volt a kellemes családi élet minden előfeltétele annak gondjai nélkül. Paula megteremtette férje számára a szerzetesi életmód nyugalmát úgy, ahogy arra férjének szüksége volt.

Ben Gurion nappali szobájának falán Helén Keller, a világhírű vak írónő fényképe függ. Ha a látogató a fényképre pillant, Paula máris mesélni kezd.

Amikor Helén Keller először találkozott Ben Gurionnal és kezével kitapintotta férjem fejét, arcát, azt mondotta: „Micsoda fej...! Micsoda fej!” Helén Keller tudta, hogy ujjai egy nagy ember fejét érintik.

Negyvenkét évvel ezelőtt, amikor még Paula Munweiss-nek hívták, gyakran mondta közös barátaiknak: „...egyszer még Ben Gurionból nagy ember lesz...” Most már hosszú ideje nem mondja: „...egyszer majd...”

Paula magától értetődő természetességgel alkotta meg a történetek szavait, melyeket az izraeliek nevetve, de minden malícia nélkül adnak tovább egymásnak.

Ami Paulát illeti, soha nem tiltakozott a történetek terjesztése ellen és azok úgy szaporodtak, mint a legendák.

Néhány évvel a „Rimon” nevű folyóiratba cikket írt „Emlétem Ben Gurion mellett” címmel. A cikkben többek között azt mondja:

„Ismert nemzetközi nagyságok, államférfiak látogat-

nak bennünket, mint például Dag Hammarskjöld és dr. Ralph Bunche. Mr. Hammarskjöldnek ittlétekor habozás nélkül megmondtam, hogy meggyőződésem szerint agglégényi mivolta befolyásolja politikai magatartását. Azt mondtam neki: „Miért nem nősül meg, akkor megvolnának a saját gondjai és észbe se jutna, hogy nekünk csinaljon bajokat”, — dr. Bunche-nek pedig egyszerűen azt mondtam, hogy az utóbbi időben megváltozott, még hozzá nem is előnyére...”

Hammarskjöld és dr. Bunche eléggé ismerték Paulát ahhoz, hogy ne vegyék rossz néven e megjegyzéseket. Tudták, hogy azok minden rossz szándék nélkül valók és alapjuk a barátság. De az izraeli külügyminiszteriumnak elállt a lélegzete a rémülettől Paula szavai hallatára, mert a diplomácia világában nem szokás az őszinteség.

1948-ban ifjabb Henry J. Morgenthau volt amerikai pénzügyminiszter érkezett Izraelbe, mint az United Jewish Appeal elnöke, akit az őt megillető hódolattal fogadtak. Látogatásának befejeztével sajtókonferenciát tartott egy tel-avivi szállóban. Háta mögött Paula Ben Gurion ült, helyeslően mosolyogva, amikor Morgenthau ismertette, hogy jött létre Amerikában az intézmény annak érdekében, hogy Izrael megakadályozza a kommunista terjeszkedést a Közepkeleten.

— Nincs szükségünk a dollárjaikra! Nem fognak megvásárolni bennünket! A Szovjetunió baráti jóindulattal viseltetik Izrael iránt...! — sűvített közbe egy éles hang, egy fiatal kommunista újságíró. Még többen csitítani igyekeztek, Morgenthau nyugodtan megszólalt:

— Demokráciában önnek is joga van saját véleménye nyilvánításához.

Ugy tetszett, hogy ezzel az incidens véget is ért. De nem Paula részére. Abban a pillanatban, amint a sajtókonferencia befejeződött, megkereste a kommunista újságírót és pontosan megmondta neki, mi a véleménye róla, amiért inzultálta Izrael kiváló vendégét.

Soha még senki emberfia meg nem próbálta elnyomni Paulát és bolond volna, aki azt hinné, hogy erre képes lehet.

— Természetlő fogva őszinte ember vagyok — mondja — és habozás nélkül kimondom, amit valakiről gondolok, tekintet nélkül arra, hogy milyen magasrangú egyénről van szó.

Amikor Paula belép egy emberekkel zsúfolt szobába, ahol „udvarias társalgást” folytatnak, úgy tűnik, mintha valaki kinyitna egy ablakot és beengedné a friss levegőt.

Egyszer egy Kneszet-ülésen elhaladt mellette Menachem Begin, anélkül, hogy köszöntötte volna a miniszterelnök feleségét. Paula utánaeredt, elérte és több parlamenti képviselő jelenlétében közölte véleményét:

— Idehallgasson Ádon Begin, a politikai elvek különbözősége még nem ok a nevelétségre!

Begin végül is bocsánatot kért és elmentek.

Paulában megtalálható az úttörők szellemének függetlensége. Nem ismeri az „előkelő társaság” fogásait. Épp olyan hive az őszinte beszédnek, mint Ben Gurion.

Mesterkéletlensége egyéb üdítő jelenségekben is megnyilvánul. Amerikai látogatók készülték elhagyni az országot, miután Ben Gurionnal és feleségével már találkoztak. Eppen elindultak a szállodából a repülőter felé, amikor izraeli rendőr jelentkezett náluk és Paula Ben Gurion nevében arra kérte az amerikai hölgyet, volna-e olyan kedves leírni a vágott hús receptjét, melyet Ben Gurion számos amerikai látogatása során annyira megkedvelt s szeretné, ha Paula is el tudná készíteni.

Ami kevés kockétpartyk egyike után, melyeket a Ben Gurion-házban rendeztek, Paula a sok megmaradt szendvics, gyümölcs és tészta-halomból férje titkárnoje részére csomagot állított össze.

— Vigyen haza valamit ebből a sokmindenből — mondta a titkárnoke, aki szabadkozott és végül is csomag nélkül indult el. Félórával később egyenruhás küldönc jelent meg a lakásán egy nagy tálcá „mindenfélével”.

Paula semmiféle szépitőszert nem használ, kevés ékszerrel visel és csaknem állandóan fekete ruhában jár.

— Férjem így akarja.

Evente egy pár cipőt vásárol magának, kivéve egy-egyben, amikor külföldre utazott, s az újságíróknak megváltotta, hogy erre az alkalomra egy pár extra-cipőt vett. Háztartását példás rendben tartja. — Mert valaha ápolónő voltam, — mondja — és ott megszoktam a rendet.

Gondos anya és büszke nagymama. Kedvenc családi története Geula kisfiáról, Musikról szól, aki most tizenegy éves. A kisfiú apja Imánuel Ben Eliezer, a honvédelmi minisztérium egyik osztályának vezetője. Egy napon Musik így szöjt apjához:

— Apu, te olyan magas vagy és olyan jóképű és mégis csak egyszerű tisztit rangot viselsz. Nagypapa öreg és alacsony, de ő a miniszterelnök. Hogy lehet az...?

— Mi „Egyesült Nemzetek - nemzetiségű” család vagyunk, — szokta mondani Paula tréfásan, mert Geula New-Yorkban született, Ámosz Londonban és Ráánáná Izraelben.

1948 év végén Ben Gurion indítványára kormánya bevezette a személyazonossági igazolvány rendszert, mely tulajdonosának fényképét is tartalmazza.

Egy napon Argov utasítására Dávid Andermann, a kormány fényképszeti osztályának vezetője a déli órákban megjelent a Ben Gurion-házban gépével és minden egyéb szükséges felszereléssel, hogy a miniszterelnököt lefényképezze.

(Folytatás a szerdán)

Teitelbaum Jajlis meg akarja Befejeződött a vizsgálat a Tnuva baromfi-üzemeiben töréni visszaélések ügyében

Megállapodás Harry Goodman, a Nature Karta és a volt szatmári rabbi között?

Havi 100.000 font deficit miatt zárták be a tel-avivi és haifai baromfi-üzemeket

Akik az Agudá utját fi-
gyelemmel kísérik, évek óta
tisztában vannak vele, hogy
az korántsem egységes ideo-
logiával rendelkező mozga-
lom, hanem hogy, — különö-
sen a Világ-Agudát tekintve,
— különböző irányzatok
és áramlatok érvényesülnek
benn, amelyek hol erősebb-
ben, hol gyengébben, ragad-
ják magukhoz a szót és pró-
bálnak a többi áramlatok
hátrányára érvényesülni. Az
öt év előtt Jeruzsálemben
megtartott kongresszus óta
az Agudának ez a különfé-
lesége különösen nyilvánva-
lóvá lett. A világ-Aguda moz-
galmat azóta három, nagy-
részt egymástól teljesen kü-
lönálló, autonóm központ in-
tezi. Ezek a központok, ame-
lyek közül egyik Londonban,
Harry Goodman vezetésével
alatt, a másik Izraelben Jic-
chá Meir Levin rabbi irán-
nyítása alatt a harmadik pe-
dig Amerikában dr. Levin
rabbi vezetésével működik,
ugyszólván egymástól telje-
sen függetlenül, nagyrészt a
vezetők által kialakított ideo-
logia alapján intézik a moz-
galmat ügyeit. Tudott dol-
gok, hogy az izraeli központ
fennhatósága a szorosán vett
izraeli mozgalmon kívül csak
néhány kisebb európai Agudá-
szniffre terjed ki. A londoni
központ, amely Harry
Goodman-nak, ennek az ön-
állóságra törekvő nagy becs-
vágyú Agudá-vezetőnek az
irányítása mellett működik,
teljesen zárt, magában álló
világot alkot, amely semmi
néven nevezendő véleményt,
vagy befolyást az izraeli köz-
pont részéről nem fogad el.
Körülbelül ugyanez vonatko-
zik az amerikai központra,
amely a maga különállása
mellett főképp az Agudának
az UNO mellett való kép-
viselésére szorítkozik. A va-
lamikor egységesnek indult
Aguda így ma ideológiailag
és politikai céljait tekintve
is három részre oszolva je-
lenik meg a világ előtt. Kül-
önösen éles ellentét mutat-
kozik a Harry Goodman és
az izraeli J. Meir Levin rabbi
felfogása között az Agudá
utját és céljait illetően.

Harry Goodman — Reb Jaj-
lis-féle együttműködésnek a
legközelebbi célja állítólag
olyan, Aguda-szniffek felállí-
tása lesz Izraelben, amelyek
a szatmári rabbi befolyása
alatt fognak állni. Ezzel Har-
ry Goodman egy másik célt
is szolgálni vél: kivonni az
izraeli Agudát az izraeli Agudá-
vezetők, vagy ahogy ő ne-
vezi őket, a „cionista ügy-
nők” fennhatósága alól.

A hírek szerint a szatmári
rabbi, amikor Harry Good-
man támogatásával az Agudá-
nak egy újabb formájú
alakulását akarja az ország-
ban megteremteni, egyben
Bné Brák határában „Kirját
Joel néven egy új sikunvá-
ros alapjait is le akarja rak-
ni. Ez lenne a székhelye a
szatmári rabbi által meghir-
detett mozgalomnak s való-
színűleg ebből az alkalom-
ból fogja megindítani a szat-
mári rabbi régen behirdetett
harcát az izraeli Kneszet-
választások ellen is.

Levin rabbinak minden
oka meg van rá, hogy a szat-
mári rabbi és a vele egy vé-
leményen lévő szélsőséges
Aguda-béliek akcióját a leg-
nagyobb aggodalommal figy-
velje. A közeljövő fogja
megmutatni, hogy vajon a
széteső folyamat az izraeli
Agudán felül is meg fog-
indulni, vagy pedig Levin
rabbinak az egység megör-
zésére törekvő erőfeszítései
sikerrel fognak-e járni.
(Hácofe)

Tel-Aviv, (Az Uj Kelet
tudósítójától). — A Hisz-
madrut központi ellenőrző
bizottsága most fejezte be
a vizsgálatot a Tnuvánál,
egy nagyszabású visszaélési
ügyben, amely rövidesen
tárgyalásra kerül a Hisz-
madrut központi szerveiben.
A vizsgálati jegyzőkönyv és
a hozzája csatolt javaslatok
több mint 40 oldalra terjed-
nek ki és jól értesült körök
szerint a központi ellenör-
zőbizottság praxisában
ilyen széles terjedelmű vizs-
gálatra eddig nem került
sor. A vizsgálatot a Tnuva
baromfi-üzemeiben foly-
tatták le, amelyeket úgy
Tel-Avivban, mint Haifán
körülbelül 3 hónappal ez-
előtt bezártak és mind a
mai napig zárva is vannak.
Az összefüggés az üzemek
bezárása és a visszaélések
között nem egészen világos.
Míg a Tnuva szerint a ket-
tő között nincs kapcsolat, a
központi ellenőrző bizottság
azt állítja, hogy az összef-
üggés kézenfekvő.

állítja, hogy a vágottbaromfi
üzem fenntartása csak úgy
lehet rentábilis, ha azt köz-
vetlenül a tenyésztők tartják
fenn. A központi ellenőrző
bizottság jelentése erőlyesen
szembeszáll ezzel a felfogás-
sal és azt vallja, hogy ilyen-
formán semmiféle gyári üze-
met nem lehetne az ország-
ban fenntartani. Visszautá-
sítják a Tnuvának azt az
állítását is, hogy amennyi-
ben a baromfi-termelő és a
vágóüzem között bizonyos
szervek ékelődnek be, a lo-
pás elkerülhetetlen. A bizott-
ság szerint a lopás a lanyaha
ellenőrzés és hanyagság
eredménye.
A 40 oldalas jelentés a na-
pokban kerül az ellenőrző
bizottság plénuma elé és le-
hetséges, hogy annak jóvá-
hagyása után egyes részeit
hivatalosan is közzé fogják
a nyilvánossággal.

Akik az Agudá utját fi-
gyelemmel kísérik, évek óta
tisztában vannak vele, hogy
az korántsem egységes ideo-
logiával rendelkező mozga-
lom, hanem hogy, — különö-
sen a Világ-Agudát tekintve,
— különböző irányzatok
és áramlatok érvényesülnek
benn, amelyek hol erősebb-
ben, hol gyengébben, ragad-
ják magukhoz a szót és pró-
bálnak a többi áramlatok
hátrányára érvényesülni. Az
öt év előtt Jeruzsálemben
megtartott kongresszus óta
az Agudának ez a különfé-
lesége különösen nyilvánva-
lóvá lett. A világ-Aguda moz-
galmat azóta három, nagy-
részt egymástól teljesen kü-
lönálló, autonóm központ in-
tezi. Ezek a központok, ame-
lyek közül egyik Londonban,
Harry Goodman vezetésével
alatt, a másik Izraelben Jic-
chá Meir Levin rabbi irán-
nyítása alatt a harmadik pe-
dig Amerikában dr. Levin
rabbi vezetésével működik,
ugyszólván egymástól telje-
sen függetlenül, nagyrészt a
vezetők által kialakított ideo-
logia alapján intézik a moz-
galmat ügyeit. Tudott dol-
gok, hogy az izraeli központ
fennhatósága a szorosán vett
izraeli mozgalmon kívül csak
néhány kisebb európai Agudá-
szniffre terjed ki. A londoni
központ, amely Harry
Goodman-nak, ennek az ön-
állóságra törekvő nagy becs-
vágyú Agudá-vezetőnek az
irányítása mellett működik,
teljesen zárt, magában álló
világot alkot, amely semmi
néven nevezendő véleményt,
vagy befolyást az izraeli köz-
pont részéről nem fogad el.
Körülbelül ugyanez vonatko-
zik az amerikai központra,
amely a maga különállása
mellett főképp az Agudának
az UNO mellett való kép-
viselésére szorítkozik. A va-
lamikor egységesnek indult
Aguda így ma ideológiailag
és politikai céljait tekintve
is három részre oszolva je-
lenik meg a világ előtt. Kül-
önösen éles ellentét mutat-
kozik a Harry Goodman és
az izraeli J. Meir Levin rabbi
felfogása között az Agudá
utját és céljait illetően.

Harry Goodman — Reb Jaj-
lis-féle együttműködésnek a
legközelebbi célja állítólag
olyan, Aguda-szniffek felállí-
tása lesz Izraelben, amelyek
a szatmári rabbi befolyása
alatt fognak állni. Ezzel Har-
ry Goodman egy másik célt
is szolgálni vél: kivonni az
izraeli Agudát az izraeli Agudá-
vezetők, vagy ahogy ő ne-
vezi őket, a „cionista ügy-
nők” fennhatósága alól.

A hírek szerint a szatmári
rabbi, amikor Harry Good-
man támogatásával az Agudá-
nak egy újabb formájú
alakulását akarja az ország-
ban megteremteni, egyben
Bné Brák határában „Kirját
Joel néven egy új sikunvá-
ros alapjait is le akarja rak-
ni. Ez lenne a székhelye a
szatmári rabbi által meghir-
detett mozgalomnak s való-
színűleg ebből az alkalom-
ból fogja megindítani a szat-
mári rabbi régen behirdetett
harcát az izraeli Kneszet-
választások ellen is.

Levin rabbinak minden
oka meg van rá, hogy a szat-
mári rabbi és a vele egy vé-
leményen lévő szélsőséges
Aguda-béliek akcióját a leg-
nagyobb aggodalommal figy-
velje. A közeljövő fogja
megmutatni, hogy vajon a
széteső folyamat az izraeli
Agudán felül is meg fog-
indulni, vagy pedig Levin
rabbinak az egység megör-
zésére törekvő erőfeszítései
sikerrel fognak-e járni.
(Hácofe)

Tel-Aviv, (Az Uj Kelet
tudósítójától). — A Hisz-
madrut központi ellenőrző
bizottsága most fejezte be
a vizsgálatot a Tnuvánál,
egy nagyszabású visszaélési
ügyben, amely rövidesen
tárgyalásra kerül a Hisz-
madrut központi szerveiben.
A vizsgálati jegyzőkönyv és
a hozzája csatolt javaslatok
több mint 40 oldalra terjed-
nek ki és jól értesült körök
szerint a központi ellenör-
zőbizottság praxisában
ilyen széles terjedelmű vizs-
gálatra eddig nem került
sor. A vizsgálatot a Tnuva
baromfi-üzemeiben foly-
tatták le, amelyeket úgy
Tel-Avivban, mint Haifán
körülbelül 3 hónappal ez-
előtt bezártak és mind a
mai napig zárva is vannak.
Az összefüggés az üzemek
bezárása és a visszaélések
között nem egészen világos.
Míg a Tnuva szerint a ket-
tő között nincs kapcsolat, a
központi ellenőrző bizottság
azt állítja, hogy az összef-
üggés kézenfekvő.

állítja, hogy a vágottbaromfi
üzem fenntartása csak úgy
lehet rentábilis, ha azt köz-
vetlenül a tenyésztők tartják
fenn. A központi ellenőrző
bizottság jelentése erőlyesen
szembeszáll ezzel a felfogás-
sal és azt vallja, hogy ilyen-
formán semmiféle gyári üze-
met nem lehetne az ország-
ban fenntartani. Visszautá-
sítják a Tnuvának azt az
állítását is, hogy amennyi-
ben a baromfi-termelő és a
vágóüzem között bizonyos
szervek ékelődnek be, a lo-
pás elkerülhetetlen. A bizott-
ság szerint a lopás a lanyaha
ellenőrzés és hanyagság
eredménye.
A 40 oldalas jelentés a na-
pokban kerül az ellenőrző
bizottság plénuma elé és le-
hetséges, hogy annak jóvá-
hagyása után egyes részeit
hivatalosan is közzé fogják
a nyilvánossággal.

Akik az Agudá utját fi-
gyelemmel kísérik, évek óta
tisztában vannak vele, hogy
az korántsem egységes ideo-
logiával rendelkező mozga-
lom, hanem hogy, — különö-
sen a Világ-Agudát tekintve,
— különböző irányzatok
és áramlatok érvényesülnek
benn, amelyek hol erősebb-
ben, hol gyengébben, ragad-
ják magukhoz a szót és pró-
bálnak a többi áramlatok
hátrányára érvényesülni. Az
öt év előtt Jeruzsálemben
megtartott kongresszus óta
az Agudának ez a különfé-
lesége különösen nyilvánva-
lóvá lett. A világ-Aguda moz-
galmat azóta három, nagy-
részt egymástól teljesen kü-
lönálló, autonóm központ in-
tezi. Ezek a központok, ame-
lyek közül egyik Londonban,
Harry Goodman vezetésével
alatt, a másik Izraelben Jic-
chá Meir Levin rabbi irán-
nyítása alatt a harmadik pe-
dig Amerikában dr. Levin
rabbi vezetésével működik,
ugyszólván egymástól telje-
sen függetlenül, nagyrészt a
vezetők által kialakított ideo-
logia alapján intézik a moz-
galmat ügyeit. Tudott dol-
gok, hogy az izraeli központ
fennhatósága a szorosán vett
izraeli mozgalmon kívül csak
néhány kisebb európai Agudá-
szniffre terjed ki. A londoni
központ, amely Harry
Goodman-nak, ennek az ön-
állóságra törekvő nagy becs-
vágyú Agudá-vezetőnek az
irányítása mellett működik,
teljesen zárt, magában álló
világot alkot, amely semmi
néven nevezendő véleményt,
vagy befolyást az izraeli köz-
pont részéről nem fogad el.
Körülbelül ugyanez vonatko-
zik az amerikai központra,
amely a maga különállása
mellett főképp az Agudának
az UNO mellett való kép-
viselésére szorítkozik. A va-
lamikor egységesnek indult
Aguda így ma ideológiailag
és politikai céljait tekintve
is három részre oszolva je-
lenik meg a világ előtt. Kül-
önösen éles ellentét mutat-
kozik a Harry Goodman és
az izraeli J. Meir Levin rabbi
felfogása között az Agudá
utját és céljait illetően.

Harry Goodman — Reb Jaj-
lis-féle együttműködésnek a
legközelebbi célja állítólag
olyan, Aguda-szniffek felállí-
tása lesz Izraelben, amelyek
a szatmári rabbi befolyása
alatt fognak állni. Ezzel Har-
ry Goodman egy másik célt
is szolgálni vél: kivonni az
izraeli Agudát az izraeli Agudá-
vezetők, vagy ahogy ő ne-
vezi őket, a „cionista ügy-
nők” fennhatósága alól.

A hírek szerint a szatmári
rabbi, amikor Harry Good-
man támogatásával az Agudá-
nak egy újabb formájú
alakulását akarja az ország-
ban megteremteni, egyben
Bné Brák határában „Kirját
Joel néven egy új sikunvá-
ros alapjait is le akarja rak-
ni. Ez lenne a székhelye a
szatmári rabbi által meghir-
detett mozgalomnak s való-
színűleg ebből az alkalom-
ból fogja megindítani a szat-
mári rabbi régen behirdetett
harcát az izraeli Kneszet-
választások ellen is.

Levin rabbinak minden
oka meg van rá, hogy a szat-
mári rabbi és a vele egy vé-
leményen lévő szélsőséges
Aguda-béliek akcióját a leg-
nagyobb aggodalommal figy-
velje. A közeljövő fogja
megmutatni, hogy vajon a
széteső folyamat az izraeli
Agudán felül is meg fog-
indulni, vagy pedig Levin
rabbinak az egység megör-
zésére törekvő erőfeszítései
sikerrel fognak-e járni.
(Hácofe)

Tel-Aviv, (Az Uj Kelet
tudósítójától). — A Hisz-
madrut központi ellenőrző
bizottsága most fejezte be
a vizsgálatot a Tnuvánál,
egy nagyszabású visszaélési
ügyben, amely rövidesen
tárgyalásra kerül a Hisz-
madrut központi szerveiben.
A vizsgálati jegyzőkönyv és
a hozzája csatolt javaslatok
több mint 40 oldalra terjed-
nek ki és jól értesült körök
szerint a központi ellenör-
zőbizottság praxisában
ilyen széles terjedelmű vizs-
gálatra eddig nem került
sor. A vizsgálatot a Tnuva
baromfi-üzemeiben foly-
tatták le, amelyeket úgy
Tel-Avivban, mint Haifán
körülbelül 3 hónappal ez-
előtt bezártak és mind a
mai napig zárva is vannak.
Az összefüggés az üzemek
bezárása és a visszaélések
között nem egészen világos.
Míg a Tnuva szerint a ket-
tő között nincs kapcsolat, a
központi ellenőrző bizottság
azt állítja, hogy az összef-
üggés kézenfekvő.

állítja, hogy a vágottbaromfi
üzem fenntartása csak úgy
lehet rentábilis, ha azt köz-
vetlenül a tenyésztők tartják
fenn. A központi ellenőrző
bizottság jelentése erőlyesen
szembeszáll ezzel a felfogás-
sal és azt vallja, hogy ilyen-
formán semmiféle gyári üze-
met nem lehetne az ország-
ban fenntartani. Visszautá-
sítják a Tnuvának azt az
állítását is, hogy amennyi-
ben a baromfi-termelő és a
vágóüzem között bizonyos
szervek ékelődnek be, a lo-
pás elkerülhetetlen. A bizott-
ság szerint a lopás a lanyaha
ellenőrzés és hanyagság
eredménye.
A 40 oldalas jelentés a na-
pokban kerül az ellenőrző
bizottság plénuma elé és le-
hetséges, hogy annak jóvá-
hagyása után egyes részeit
hivatalosan is közzé fogják
a nyilvánossággal.

Akik az Agudá utját fi-
gyelemmel kísérik, évek óta
tisztában vannak vele, hogy
az korántsem egységes ideo-
logiával rendelkező mozga-
lom, hanem hogy, — különö-
sen a Világ-Agudát tekintve,
— különböző irányzatok
és áramlatok érvényesülnek
benn, amelyek hol erősebb-
ben, hol gyengébben, ragad-
ják magukhoz a szót és pró-
bálnak a többi áramlatok
hátrányára érvényesülni. Az
öt év előtt Jeruzsálemben
megtartott kongresszus óta
az Agudának ez a különfé-
lesége különösen nyilvánva-
lóvá lett. A világ-Aguda moz-
galmat azóta három, nagy-
részt egymástól teljesen kü-
lönálló, autonóm központ in-
tezi. Ezek a központok, ame-
lyek közül egyik Londonban,
Harry Goodman vezetésével
alatt, a másik Izraelben Jic-
chá Meir Levin rabbi irán-
nyítása alatt a harmadik pe-
dig Amerikában dr. Levin
rabbi vezetésével működik,
ugyszólván egymástól telje-
sen függetlenül, nagyrészt a
vezetők által kialakított ideo-
logia alapján intézik a moz-
galmat ügyeit. Tudott dol-
gok, hogy az izraeli központ
fennhatósága a szorosán vett
izraeli mozgalmon kívül csak
néhány kisebb európai Agudá-
szniffre terjed ki. A londoni
központ, amely Harry
Goodman-nak, ennek az ön-
állóságra törekvő nagy becs-
vágyú Agudá-vezetőnek az
irányítása mellett működik,
teljesen zárt, magában álló
világot alkot, amely semmi
néven nevezendő véleményt,
vagy befolyást az izraeli köz-
pont részéről nem fogad el.
Körülbelül ugyanez vonatko-
zik az amerikai központra,
amely a maga különállása
mellett főképp az Agudának
az UNO mellett való kép-
viselésére szorítkozik. A va-
lamikor egységesnek indult
Aguda így ma ideológiailag
és politikai céljait tekintve
is három részre oszolva je-
lenik meg a világ előtt. Kül-
önösen éles ellentét mutat-
kozik a Harry Goodman és
az izraeli J. Meir Levin rabbi
felfogása között az Agudá
utját és céljait illetően.

Harry Goodman — Reb Jaj-
lis-féle együttműködésnek a
legközelebbi célja állítólag
olyan, Aguda-szniffek felállí-
tása lesz Izraelben, amelyek
a szatmári rabbi befolyása
alatt fognak állni. Ezzel Har-
ry Goodman egy másik célt
is szolgálni vél: kivonni az
izraeli Agudát az izraeli Agudá-
vezetők, vagy ahogy ő ne-
vezi őket, a „cionista ügy-
nők” fennhatósága alól.

A hírek szerint a szatmári
rabbi, amikor Harry Good-
man támogatásával az Agudá-
nak egy újabb formájú
alakulását akarja az ország-
ban megteremteni, egyben
Bné Brák határában „Kirját
Joel néven egy új sikunvá-
ros alapjait is le akarja rak-
ni. Ez lenne a székhelye a
szatmári rabbi által meghir-
detett mozgalomnak s való-
színűleg ebből az alkalom-
ból fogja megindítani a szat-
mári rabbi régen behirdetett
harcát az izraeli Kneszet-
választások ellen is.

Levin rabbinak minden
oka meg van rá, hogy a szat-
mári rabbi és a vele egy vé-
leményen lévő szélsőséges
Aguda-béliek akcióját a leg-
nagyobb aggodalommal figy-
velje. A közeljövő fogja
megmutatni, hogy vajon a
széteső folyamat az izraeli
Agudán felül is meg fog-
indulni, vagy pedig Levin
rabbinak az egység megör-
zésére törekvő erőfeszítései
sikerrel fognak-e járni.
(Hácofe)

Tel-Aviv, (Az Uj Kelet
tudósítójától). — A Hisz-
madrut központi ellenőrző
bizottsága most fejezte be
a vizsgálatot a Tnuvánál,
egy nagyszabású visszaélési
ügyben, amely rövidesen
tárgyalásra kerül a Hisz-
madrut központi szerveiben.
A vizsgálati jegyzőkönyv és
a hozzája csatolt javaslatok
több mint 40 oldalra terjed-
nek ki és jól értesült körök
szerint a központi ellenör-
zőbizottság praxisában
ilyen széles terjedelmű vizs-
gálatra eddig nem került
sor. A vizsgálatot a Tnuva
baromfi-üzemeiben foly-
tatták le, amelyeket úgy
Tel-Avivban, mint Haifán
körülbelül 3 hónappal ez-
előtt bezártak és mind a
mai napig zárva is vannak.
Az összefüggés az üzemek
bezárása és a visszaélések
között nem egészen világos.
Míg a Tnuva szerint a ket-
tő között nincs kapcsolat, a
központi ellenőrző bizottság
azt állítja, hogy az összef-
üggés kézenfekvő.

állítja, hogy a vágottbaromfi
üzem fenntartása csak úgy
lehet rentábilis, ha azt köz-
vetlenül a tenyésztők tartják
fenn. A központi ellenőrző
bizottság jelentése erőlyesen
szembeszáll ezzel a felfogás-
sal és azt vallja, hogy ilyen-
formán semmiféle gyári üze-
met nem lehetne az ország-
ban fenntartani. Visszautá-
sítják a Tnuvának azt az
állítását is, hogy amennyi-
ben a baromfi-termelő és a
vágóüzem között bizonyos
szervek ékelődnek be, a lo-
pás elkerülhetetlen. A bizott-
ság szerint a lopás a lanyaha
ellenőrzés és hanyagság
eredménye.
A 40 oldalas jelentés a na-
pokban kerül az ellenőrző
bizottság plénuma elé és le-
hetséges, hogy annak jóvá-
hagyása után egyes részeit
hivatalosan is közzé fogják
a nyilvánossággal.

Akik az Agudá utját fi-
gyelemmel kísérik, évek óta
tisztában vannak vele, hogy
az korántsem egységes ideo-
logiával rendelkező mozga-
lom, hanem hogy, — különö-
sen a Világ-Agudát tekintve,
— különböző irányzatok
és áramlatok érvényesülnek
benn, amelyek hol erősebb-
ben, hol gyengébben, ragad-
ják magukhoz a szót és pró-
bálnak a többi áramlatok
hátrányára érvényesülni. Az
öt év előtt Jeruzsálemben
megtartott kongresszus óta
az Agudának ez a különfé-
lesége különösen nyilvánva-
lóvá lett. A világ-Aguda moz-
galmat azóta három, nagy-
részt egymástól teljesen kü-
lönálló, autonóm központ in-
tezi. Ezek a központok, ame-
lyek közül egyik Londonban,
Harry Goodman vezetésével
alatt, a másik Izraelben Jic-
chá Meir Levin rabbi irán-
nyítása alatt a harmadik pe-
dig Amerikában dr. Levin
rabbi vezetésével működik,
ugyszólván egymástól telje-
sen függetlenül, nagyrészt a
vezetők által kialakított ideo-
logia alapján intézik a moz-
galmat ügyeit. Tudott dol-
gok, hogy az izraeli központ
fennhatósága a szorosán vett
izraeli mozgalmon kívül csak
néhány kisebb európai Agudá-
szniffre terjed ki. A londoni
központ, amely Harry
Goodman-nak, ennek az ön-
állóságra törekvő nagy becs-
vágyú Agudá-vezetőnek az
irányítása mellett működik,
teljesen zárt, magában álló
világot alkot, amely semmi
néven nevezendő véleményt,
vagy befolyást az izraeli köz-
pont részéről nem fogad el.
Körülbelül ugyanez vonatko-
zik az amerikai központra,
amely a maga különállása
mellett főképp az Agudának
az UNO mellett való kép-
viselésére szorítkozik. A va-
lamikor egységesnek indult
Aguda így ma ideológiailag
és politikai céljait tekintve
is három részre oszolva je-
lenik meg a világ előtt. Kül-
önösen éles ellentét mutat-
kozik a Harry Goodman és
az izraeli J. Meir Levin rabbi
felfogása között az Agudá
utját és céljait illetően.

Harry Goodman — Reb Jaj-
lis-féle együttműködésnek a
legközelebbi célja állítólag
olyan, Aguda-szniffek felállí-
tása lesz Izraelben, amelyek
a szatmári rabbi befolyása
alatt fognak állni. Ezzel Har-
ry Goodman egy másik célt
is szolgálni vél: kivonni az
izraeli Agudát az izraeli Agudá-
vezetők, vagy ahogy ő ne-
vezi őket, a „cionista ügy-
nők” fennhatósága alól.

A hírek szerint a szatmári
rabbi, amikor Harry Good-
man támogatásával az Agudá-
nak egy újabb formájú
alakulását akarja az ország-
ban megteremteni, egyben
Bné Brák határában „Kirját
Joel néven egy új sikunvá-
ros alapjait is le akarja rak-
ni. Ez lenne a székhelye a
szatmári rabbi által meghir-
detett mozgalomnak s való-
színűleg ebből az alkalom-
ból fogja megindítani a szat-
mári rabbi régen behirdetett
harcát az izraeli Kneszet-
választások ellen is.

Levin rabbinak minden
oka meg van rá, hogy a szat-
mári rabbi és a vele egy vé-
leményen lévő szélsőséges
Aguda-béliek akcióját a leg-
nagyobb aggodalommal figy-
velje. A közeljövő fogja
megmutatni, hogy vajon a
széteső folyamat az izraeli
Agudán felül is meg fog-
indulni, vagy pedig Levin
rabbinak az egység megör-
zésére törekvő erőfeszítései
sikerrel fognak-e járni.
(Hácofe)

Tel-Aviv, (Az Uj Kelet
tudósítójától). — A Hisz-
madrut központi ellenőrző
bizottsága most fejezte be
a vizsgálatot a Tnuvánál,
egy nagyszabású visszaélési
ügyben, amely rövidesen
tárgyalásra kerül a Hisz-
madrut központi szerveiben.
A vizsgálati jegyzőkönyv és
a hozzája csatolt javaslatok
több mint 40 oldalra terjed-
nek ki és jól értesült körök
szerint a központi ellenör-
zőbizottság praxisában
ilyen széles terjedelmű vizs-
gálatra eddig nem került
sor. A vizsgálatot a Tnuva
baromfi-üzemeiben foly-
tatták le, amelyeket úgy
Tel-Avivban, mint Haifán
körülbelül 3 hónappal ez-
előtt bezártak és mind a
mai napig zárva is vannak.
Az összefüggés az üzemek
bezárása és a visszaélések
között nem egészen világos.
Míg a Tnuva szerint a ket-
tő között nincs kapcsolat, a
központi ellenőrző bizottság
azt állítja, hogy az összef-
üggés kézenfekvő.

állítja, hogy a vágottbaromfi
üzem fenntartása csak úgy
lehet rentábilis, ha azt köz-
vetlenül a tenyésztők tartják
fenn. A központi ellenőrző
bizottság jelentése erőlyesen
szembeszáll ezzel a felfogás-
sal és azt vallja, hogy ilyen-
formán semmiféle gyári üze-
met nem lehetne az ország-
ban fenntartani. Visszautá-
sítják a Tnuvának azt az
állítását is, hogy amennyi-
ben a baromfi-termelő és a
vágóüzem között bizonyos
szervek ékelődnek be, a lo-
pás elkerülhetetlen. A bizott-
ság szerint a lopás a lanyaha
ellenőrzés és hanyagság
eredménye.
A 40 oldalas jelentés a na-
pokban kerül az ellenőrző
bizottság plénuma elé és le-
hetséges, hogy annak jóvá-
hagyása után egyes részeit
hivatalosan is közzé fogják
a nyilvánossággal.

Csongrád

A csongrádi zsidóság, me-
lyet a többi magyar-zsidó
hitközségek lakóival együtt
15 évvel ezelőtt vittek a
pusztulásba, már 1923-ban
izelítőt kapott az antiszemi-
ták vandalizmusából. Pedig
milyen jelentéktelen kis község
volt, mindössze 120 csalá-
d, alig 500 lélek. A kis neo-
lóg hitközségnek 30 éven ke-
resztül még papja sem volt,
hisz éven át kántorra sem
tellett és egy sakter látta el
az összes rituális teendőket.
Bármicvákra, esküvőkre, te-
metésekre dr. Kálmán Odón
kőbányai főrabbi látogatott
el Csongrádba, akit rokoni
kapcsolatok is fűztek né-
hány családhoz. Nem is tör-
tént a község életében fel-
jegyzésre méltó esemény
1923-ig. Ennek az évnek
chánukájára bomba robbant
a csongrádi zsidó négyelet
bálgán és több halott, ren-
geteg sebesült maradt a bál-
teremben. Addig is rebesget-
ték, de ezután nyilvánvaló-
vá vált, hogy az Ebredd
Magyarok Egyesülete néven
működő antiszemita szerve-
zet egyik főfészeke éppen
Csongrád. Ekkor a csongrá-
di zsidók elhatározták, hogy
szombaton zárva tartják üz-
leteiket. A fogadalom csak
néhány hónapig tartott, mert
amikor a kedélyek elcsende-
sedtek, minden ment tovább
a régiben. Az akkori idők
közszellemére jellemző, hogy
a bombamerénylet főbűnő-
sét felmentették, állami tá-
mogattással tanult jogot és
néhány év múlva a város
polgármestere lett. Védőügy
védjét képviselővé választot-
ták.
Az 500 lelket számláló hit-
községből a deportálás után
alig 15—20 maradt meg. Volt
néhány cionista is Csongrád-
ban, bár cionista életről nem
lehetett beszélni. A kun-
szentmártoni Róth Sándor,
aki 1932 óta Máábarot kibuc
tagja, 1930-ban alapította
meg az Aviva Barissziát, a-
melynek révén legalább azt
sikerült elérni, hogy a zsidó
fiúk és lányok egymás kö-
zött éltek társadalmi életet,
nem keveredtek a kereszté-
nyekkel. Ez a kis cionizmus
is szemszűrt a hitközség
„magyar” vezetőségének és
gáncsolta az Aviva Barisszia
működését. Harminc évi szü-
net után, 1938-ban szerző-
dtek rabbinak dr. Kálmán
Györgyöt, akinek kevés ide-
je volt a hitközségi élet át-
szervezésére, mert 1944-ben
ő és családja deportáltak.
Meg kell emlékezni ezen al-
kalommal tanítónkról, Beré-
nyi Lipótról, aki 43 évig volt
a csongrádi zsidó ifjúság hit-
oktatója. Pár évvel ezelőtt
Izraelben is járt. Tartozunk
ezzel a megemlékezéssel a
csongrádi zsidóságnak és
felkérem azt a kevés Izrael-
ben élő csongrádi zsidót,
hogy Haifán július 15-én,
szerdán, tartandó értekezle-
ten okvetlenül megjelenjen-
nek.
Liebermann Baruch-Imre,
Beér-Jákov

Elevenen megégett egy háromgyermekes anyja

Magyarszármazású 28 éves új oléno borzalmas tragédiája Tel-Aviv szívében

A telavivi King George utcán a vasárnapra virradó éjjel tipikus alvilági dráma játszódott le, amelynek áldozata Mendelsz Judit 28 éves magyarszármazású új oléno. Mendelsz, aki férjével a King George utca 64. számú ház egyik földszinti lakásában lakott, éjjel után miközben fátylaként égett — az utcai ablakhoz rohant és kétségbeesett hangon magyarul kiabálta: „Segítség! Mentenek meg! Csak a lányom vagyok!”

A szomszédok feltörték az ajtót és takaróba burkolták az égő asszonyt, majd kihívták a rendőrséget és a tűzoltókat. A szerencsétlen asszonyt beállították a Hadassza-kórházba, ahol dr. Markus professzorral az élen.

az orvosok egész bada kétségbeesett kísérleteket tett, hogy megmentse az életnek.

de az asszony — anélkül, hogy eszméletét egy pillanatra is visszanerte volna, — vasárnap délután 3 óra körül kiszáradt.

A rendőrség már a nyomozás első fázisában hajlott arra feltevése, hogy Mendelsz nem követet el öngyilkosságot, hanem gyilkosság áldozata lett.

Veszélyes betörőbandát fogtak el Kfar Szában

A kfar szabai rendőrség hosszas nyomozás után veszélyes betörőbandát tett ártalmatlanná, amely az utóbbi hónapokban Kfar Szában és Rechovon garázdálkodott. A banda jelenleg letartóztatásban lévő három tagja: Edmond Markovits, Reuven Schneider és egy Jákov nevű fiatal ember, aki a rendőrség feltevése szerint csak „falozott” a bandának. A házkutatás során 5000 font értékű készpénzt találtak, köztük 20 aranyórát, gyémántgyűrűket és más értéktárgyakat.

Megnyit az ügyvédszövetség utolsó kongresszusa

Vasárnap délután ünnepélyes keretek között nyílt meg a telavivi ZOA házban az izraeli ügyvédszövetség kongresszusa. Az ünnepi megnyitón megjelent Pichasz Rozen igazságügy-miniszter, Jicchák Olsán, a felsőbírósg elnöke, dr. Nachum Nir, a Kneszet elnöke, Chajim Kohen állami főügyész és az izraeli köztársaság számos képviselője. A kongresszus napirendjén szakmai ügyek, az ügyvédek nyugdíjkérdése és más aktuális problémák állnak. Ez lesz egyébként az ügyvédszövetség utolsó kongresszusa, mert a készülő új törvény életbe lépése után a szövetség helyett hivatalos jellegű kamarában tömörítik az ügyvédeket.

FELAVATTAK AZ UHJA RAMAT-GANI ÁTKÉPZŐ OTTHONÁT

Tegnap délután avatták fel a Ramat-Gán városa által adományozott telken az UHJA amerikai magyarszidók egyesülete által létesített rehabilitációs központ első épületét. Az öregek és idős olék foglalkoztatását célzó átképző otthon egyelőre varrőzemelt, vasipari és fémfeldolgozó műhelyt fog magában foglalni. Később két másik hasonló épületben az intézmény konyhája, ebédlője és emléktemploma kerül elhelyezésre, azonkívül külön épületet terveznek a bentlakó öregek számára.

Mendelsznet a rendőrség hosszabb idő óta nyilván tartja, mert azzal gyanúsították, hogy prostitúciót űz.

Az ismerősök úgy tudják, hogy a házaspárnak három gyermeke van, ebből ket-tő Magyarországon maradt, míg a harmadik gyermekét, egy kislányt, kiadták egy asszonynak, aki napi 6 font-ért gondozza. A szomszédok többször panaszokdottak a rendőrségen, hogy férfitárogatók, akik nem ismerték a pontos címet, a késő éjszakai órákban Mendelszék ajtaját helyett hozzájuk kopogtatják be.

A szomszédok elbeszélése szerint a dandy külsejű Mendelsz elegánsan öltözködött, finom cigarettákat szívott, de soha senki sem tudta, mivel keresi meg a kenyerét.

A házaspárnak két állandó látogatója volt: egy Jozsef Lévi nevű férfi és egy vöröshajú nő, akit a rendőrség szintén nyilván tartott. Mind Lévinek, mind a nőnek külön kulcsa is volt a lakáshoz.

A rendőrség előbb Mendelsz vette gyanuba, a házastársak között ugyanis napirenden voltak a civakodások.

a múlt héten is Mendelsz az utcán üldözte feleségét és hajánál fogva cipelte be a lakásába.

A gyanu azonban elesett, mert kiderült, hogy Mendelsz négy nap óta a rendőrség foglya: azzal gyanúsították, hogy egy követési alkalmazzottól benzinjegyeket lopott. Mendelsz ellen egy másik ügyben is folyik büntető eljárás, amelyben azzal vádolják, hogy Lévillel együtt autókalkatréseket lopott.

A rendőrség vasárnap reggel, hosszas keresés után, megtalálta Jozsef Lévit és a vöröshajú nőt, aki egyéb ként szintén magyarszármazású és letartóztatták őket.

A King George utcai lakásban több holmi égett el és a rendőrség ez idő szerint a dráma rekonstrukcióján fáradozik. Az asztalon üres sörös- és borosüvegeket találtak, valamint egy részét annak az élelmiszernek, amit Mendelsz né pénteken vásárolt a közeli üzletben.

A rendőrségi kihallgatás során egyes szomszédok azt vallották, világosan hallották, amikor Mendelsz az ajtóhoz ment: „Jozsef Lévi, mit tette velem?”

A szerencsétlen asszony a kórházban öntudatlan állapotban is egyre Jozsef Lévi nevét suttogta.

A Málbén tel-avivi központja tegnap bejelentette, hogy új rendszert vezetett be a kórházi betegek, valamint agmenhái lakók felvételével kapcsolatban. Az új rendszer lényege, hogy megszünt a sorban való várakozás. A Szochnuttal történt megegyezés értelmében idejében értesítik a Málbén, hogy ápolásra szoruló olék érkezik és az illetőt a kikötőből, vagy a repülőtérről egyenesen a Málbén kórházba, illetve agmenhái háza szállítják.

A közlemény szerint „az új rendszer lehetővé teszi, hogy az arra szoruló új olék azonnal hatáson segélyben részesüljön.” A Málbén illetékes ügyosztálya hetenként tart ülést és a közben megejtett orvosi és szociális vizsgálatok alapján döntik el, kit vesznek fel valamely agmenháza és ki részeseül ugynevezett intézménykülső kezelésben, a mi lakást, segélyt, vagy más juttatásokat jelent.

„Az agmokat azonnal átszállítják az agmenházakba, tekintve, hogy állandóan vannak üres helyek számukra.”

A közlemény kihangsúlyozza, hogy azok a jó fizikai kondícióban lévő öregembereknek, akiknek gyermekei élnek az országban, — továbbra is a gyermekeikkel kell lakniuk. Amennyiben később kiderül, hogy az öreg szülőknél önálló lakásra, orvosi segélyre, vagy más, a Málbén által nyújtandó szolgáltatásokra van szüksége, az illetőket a Szochnut, vagy a kerületkehez tartozó népjóléti hivatal utján a Málbénhez utalják.

Kétségtelen, hogy az új rendszer bevezetését jöleső érzéssel fogadják mindenütt. Nagy megnyugvás mind annyiunk számára, hogy az agg és beteg új olék nem fognak hetekig, hónapokig sanyilódni Säär Alján, vagy más átmeneti táborokban. De nyomban felmerül a kérdés: mi lesz a sorsa annak a több ezer öregembernek, aki évek óta várja, hogy a Málbén valamelyik intézményébe felvegyék? A Málbén központja helyesen tenné, ha ezek felvételével kapcsolatban is új rendszert vezetne be és azt megnyugtató közleménnyel sürgősen bejelentene.

Nem lesz többé soravárás a Málbén kórház inál és agmoházainál

Az arra szoruló olékat már a kikötőből vagy a repülőtérről utalják be a megfelelő intézménybe

A bizottság elnöki tisztjét betöltő bíró nevét még nem hozták nyilvánosságra.

mert a törvény értelmében Olsán felsőbírósgai elnök jóváhagyása szükséges ahhoz, hogy bármely bíró közéleti vizsgálóbizottságban részt vállaljon. Tegnap a késő esti órákig technikai okok miatt nem sikerült még összekötést találni Olsán felsőbírósgai elnökkel ebben a kérdésben.

A kormány tegnapi határozatát megelőzően a minisztertanács több mint két óráig tartó vitát folytatott a haifai eseményekről. Bechor Sitrit rendőrminiszter ismertette a rendőrség belső vizsgálatának eddigi eredményeit és közölte, hogy

a Kneszet ma délutáni ülésén a kormány nevében tájékoztatni fogja a Ház tagjait is az eseményekről.

a nyomozás eddigi megállapításairól, valamint a vizsgálóbizottság kinevezéséről. A háromtagú vizsgálóbizottságnak egyébként azt kell majd megállapítania, hogy milyen körülmények között működött a rendőrség a haifai zavargások során.

A rendőrség szerepének tisztázásán kívül a bizottságnak tisztázania kell azt is, mi készítette a zavargásokban való részvételre és volt-e valamilyen politikai pártnak, vagy közületnek bármilyen része a zavargások előkészítésében.

A kormány tagjai között kialakult álláspont arra mutat, hogy Sitrit miniszter javasolni fogja a Kneszetnek a kérdés csendes megtárgyalását, lehetőleg valamelyik bizottságban és nem a nyilvánosság előtt. Ezt a követelést Sitrit azzal akarja indokolni, hogy

minden további nyilvános vita csak olajat öntene a türe és a szenvedélyek újabb fellángolásához vezetne.

Ezzel kapcsolatban nem éredekeltelen rámutatni arra, hogy időközben a Chéru és a klacionisták parlamenti frakciója sürgős napirendi javaslatot nyújtott be a Ház elnökségéhez, melyben indítványozzák parlamenti vizsgálóbizottság kinevezését a haifai események körülményeinek és a rendőrség magatartásának tisztázására.

Vizsgálóbizottságot neveztek ki a haifai zavargások ügyében

Sitrit miniszter a rendőrség belső vizsgálatának eddigi eredményeit ismertette a kormány tagjaival

Tel Avivban is megszavazták az üzletek záróráját

A rendelet a gyáripari üzemekre is kiterjed

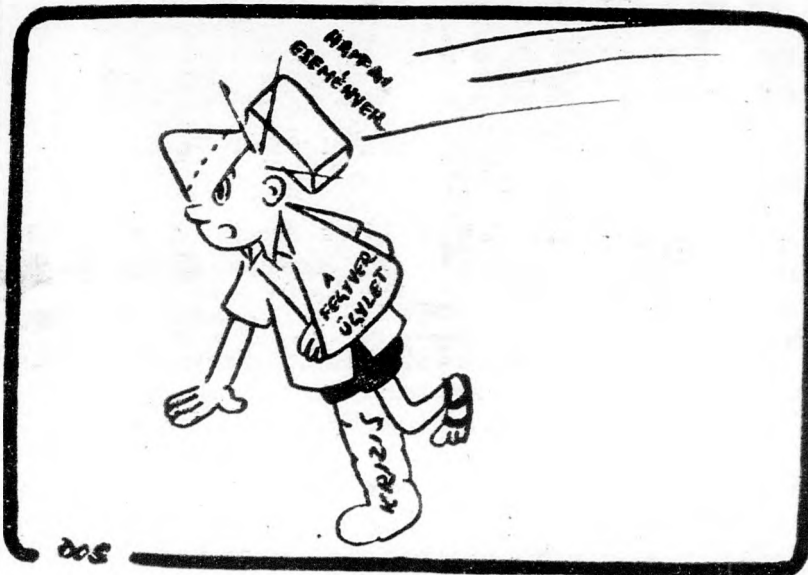
A telavivi városi tanács tegnap esti ülésén, több hónapos huzavona után, végre megszavazta a sokezer kisiparost és alkalmazottat érintő záróra-rendeletet. „Az üzletek és üzemek zárórájáról intézkedő segédrendelet” lényegében azonos a városi tanács által 1934-ben hozott intézkedéssel. A rendelet — amelynek egyes szakaszai módosításra kerültek — kemény harcot folytatott a munkáspártokból álló városi ellenzék — ügy intézkedik, hogy a nagy kereskedéseket este fél hat és reggel öt óra között kell zárva tartani. Az élelmiszerüzletek (fűszeresek, mészárosok, zöldségkereskedők) nyáron reggel ötől déli fél kettőtől és délután négytől este hétig, télen (október 15. és április 15. között) reggel ötől déli egy óráig és délután fél háromtól este hétig, a hűsítő italokat árusító kioszkok pedig egész éven át éjfélig tarthatnak nyitva. A borbélyüzletek esti zárórája este hét óra, míg nap-pal nyáron déli egy és fél négy között, télen pedig 1 és 3 óra között kötelesek zárva tartani.

Az élelmiszerüzletek esütörtök este nyolcig, míg a nagyünnep előtt este tízig lehetnek nyitva.

A rendelet kiterjed a város területén lévő gyáripari üzemekre is, amit a belügy-minisztérium előreláthatólag nem fog jóváhagyni.

● Pierre Mendés-France volt francia miniszterelnök november közepén a kormány és a Nemzeti Bank kormányzója vendégeként Izraelbe érkeztek.

MÉG CSAK EZ HIÁNYZOTT!

(COPYRIGHT BY „MAARIV”)

Megérkezett reb Jajlis

Haifa (Az Uj Kelet tudósítójától). Reb Jajlis Teitelbaum, a volt „szatmári rebe” vasárnap az „Istambul” nevű török hajó fedélzetén Haifára érkezett. Ebből az alkalomból a hívek és tisztelők hatalmas tábora valóságos megstromolta a kikötőt. Több mint kétezer chászid kért a rendőrségtől belépési engedélyt, de csak nyolcszázat adtak ki.

A hajóról elsőnek reb Jajlis szállt le, akit a rendőrség különjáraton kísért az egyik várakozó gépkocsiba. A rebe és szűkebb kísérete Kirját Eljáhuba hajtott, ahol hívei nagyszabású fogadtatást készítettek számára. Ma déli 2 órakor különvonaton a fővárosba indul.

Autóbalesetek két súlyos sebesülttel

Az elmúlt 24 órában az ország déli részében történt közlekedési balesetek következtében 3 ember megsebesült, köztük 2 súlyosan. A Gederan-Gan Javne uton Reuven Cvi 55 éves gán jávnei lakos, aki Vespán utazott, összeütközött egy katonai tenderrel, amelynek volánjánál örnagyai rangban lévő katonatiszt ült. A karamból következtében Reuven Cvi, valamint a hátsó ülésen ülő Jigál Breuer 17 éves jávnei fiú megsebesült. Mindkettőjüket súlyos állapotban szállították a rechovoti Káplán kórházba. — Luddon egy Egged autóbussz elgázolta a 6 éves Rina Avizemer nevű kislányt, amikor át akart haladni az uttesten. A kislány túl van az életveszélyen.

Leógt egy gumiraktár Jaffán

Vasárnap délután hatalmas tűz pusztított a jaffai börtön közelében lévő ugynevezett „Setách Hágádol”-on, amelynek során egy rakár egész készlete, — mintegy 1500 használt teherautógumi, 70 tonna gumihulladék és több mint 4 tonna belső gumi — lett a lángok martalékává. A tüzoltóság többórás megfeszített munkája után lokalizálta a tüzet. A kárt 20 ezer fontra becsülik, de biztosítási utján csak 10 ezer font térül meg.

A tüz okát még nem állapították meg, de a környékbeli lakók közlése szerint a hatalmas grunden, ahol a használt autógumik állottak, gyermekek szoktak játsszadoni és egyik kedvence játékuik volt, hogy gallyakat égettek.

Szerencsés kimenetelű autóbaleset Tibériáson

A katonákkal és felszereléssel tele teherkocsi berohant az emberektől nyüzsgő piacra — Senkinek nem történt baja

Tibériás. (Az Uj Kelet tudósítójától). — Szerencsés kimenetelű, de könnyen végeteessé válható baleset történt tegnap a késő délutáni órákban Tibériáson. Egy katonákkal és felszereléssel tele háromtonnás katonai teherautó az alsóvárosi városháza épületénél

Felemelték a nyaralási térítések adómentes alapját. A jövedelmi adóhivatal a szakszervezeti központ kérésére hozzájárult ahhoz, hogy az alkalmazottak nyaralási hozzájárulásának adómentes alapját tíz fonttal felemelje. A vállalatok által az alkalmazottaknak térített nyaralási költségéből a kincstár eddig 75 fontot tekintett adómentesnek. A megállapodás révén, amely április elsejétől visszamenőleg lép életbe, 85 font lesz adómentes. A Hiszladrut azzal érvelt, hogy a Kupát Cholimmal szerződéses kapcsolatban álló üdülők helyek felemelték a panzió-árakat.

Már csak 4 nap maradt a Mifál Hápájisz sorsolásáig